

WYDANIE JUBILEUSZOWE

XX LAT (1974-1994)

POLITECHNIKI RZESZOWSKIEJ im. Ignacego Łukasiewicza

Powstanie i rozwój Uczelni w latach 1951-1974

Idea utworzenia w Rzeszowie technicznej szkoły wyższej pojawiła się w końcu lat czterdziestych jako następstwo potrzeb miasta i województwa, których rozwijająca się gospodarka, w tym przemysł lotniczy, wymagała pilnego dopływu kadr inżynierskich.

Z inicjatywą zorganizowania wyższych studiów technicznych wystąpiła grupa inżynierów i techników mechaników zatrudnionych w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego (WSK) w Rzeszowie. Po blisko rok trwających przygotowaniach bazy lokalowej oraz kompletowaniu kadry naukowo-dydaktycznej przeprowadzono kurs przygotowawczy dla kandydatów na studia.

⇒ Ciąg dalszy na str. 2

*Politechnika Rzeszowska
im. I. Łukasiewicza
budynek główny*

Fot. M. Misiakiewicz

Absolwenci Politechniki Rzeszowskiej

WHO IS WHO

(część pierwsza)

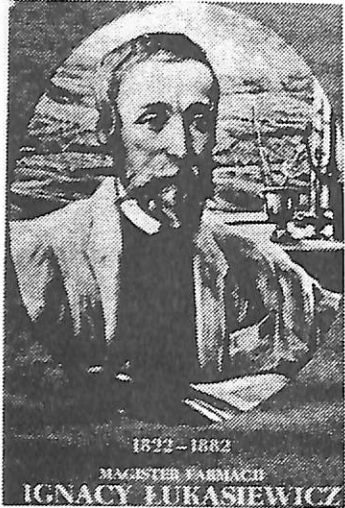
Gazeta Politechniki rozpoczyna w niniejszym numerze - z okazji jubileuszowej inauguracji roku akademickiego 1994/1995 - druk nazwisk, imion i pełnionych funkcji przez absolwentów Politechniki Rzeszowskiej (również jej poprzedniczki - Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie). Wiodącym motywem podjęcia tejże inicjatywy jest ukazanie aktual-

nych losów absolwentów przez wymienienie miejsca i charakteru ich zatrudnienia. Zwracamy się z prośbą do wszystkich absolwentów o przekazywanie tego rodzaju danych do Redakcji ("Gazeta Politechniki", ul. W. Pola 2, 35-959 Rzeszów, tel. 412-60 lub 625-406, w. 290).

⇒ Ciąg dalszy na str. 19

XX lat (1974-1994) Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza

Cd. ze str. 1

30 września 1951 roku ówczesne Ministerstwo Szkół Wyższych i Nauki otwarło w Rzeszowie **WIECZOROWĄ SZKOŁĘ INŻYNIERSKĄ** z jednym **Wydziałem Mechanicznym**. Jest to data znamienna, formalnie bowiem zapoczątkowała na Rzeszowszczyźnie kształcenie kadr na poziomie wyższym, kontynuowane i nieprzerwanie rozwijane do chwili obecnej. Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego inauguracyjne zajęcia dydaktyczne na I roku studiów wieczorowych rozpoczęły się już 15 września 1951 r. Pierwszym dziekanem Wydziału Mechanicznego Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej został dyrektor techniczny WSK w Rzeszowie **mgr inż. Bogdan Marzęcki**.

W wyniku reorganizacji, którą objęto wieczorowe szkoły inżynierskie w całym kraju, w 1952 r. podporządkowano rzeszowską placówkę Wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Krakowie, a po kolejnej reorganizacji wyższego szkolnictwa technicznego w 1955 r. - Politechnice Krakowskiej jako **STUDIUM WIECZOROWE TERENOWE WYDZIAŁU MECHANICZNEGO POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ** z siedzibą w Rzeszowie. Funkcję prodziekana Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej ds. Studium objął z-ca **prof. mgr inż. Roman Niedzielski**.

Studium Wieczorowe otrzymało od Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Rzeszowie budynek przy ul. M. Curie-Skłodowskiej (b. Dom Młodego Robotnika), w którym zorganizowano sale wykładowe, kreslarnie i pierwsze własne laboratoria. Rozpoczął się okres żmudnego kompletowania aparatury naukowej i laboratoryjnej. Dużą pomoc okazały młodej placówce zakłady przemysłowe, przekazując nieodpłatnie aparaturę i urządzenia, sami zaś studenci wykazali wiele inicjatywy w przygotowywaniu i kompletowaniu pomocy naukowych.

We wrześniu 1955 r. odbył się pierwszy egzamin dyplomowy i mury Uczelni opuściło 24 inżynierów mechaników. Poziom egzaminu potwierdził w opinii uczestniczących w nim pracowników naukowych Politechniki Krakowskiej i Warszawskiej właściwy przebieg procesu kształcenia inżynierów.

Znaczne osiągnięcia, jakie zanotowało Studium Wieczorowe w latach 1951-1958, stworzyły realną podstawę do rozpoczęcia starań o utworzenie w Rzeszowie samodzielnej wyższej uczelni technicznej.

Z wydatną pomocą miejscowych władz przystąpiono do opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej budynków Wydziału Mechanicznego i Elektrycznego, wyposażono w niezbędne urządzenia laboratoria: obróbki metali, wytrzymałości materiałów, fizyczne, elektrotechniczne, pomiarów warsztatowych, metaloznawstwa, obróbki cieplnej i chemicznej. Przeprowadzono adaptację jedyne go użytkowanego budynku przy ul. M. Curie-Skłodowskiej, przystąpiono do budowy pawilonu laboratorium obróbki metali. W 1962 roku rozpoczęto budowę obiektu dla Wydziału Mechanicznego, a w 1963 r. - budynku głównego Uczelni przy ul. Wincentego Pola 2.

Te wieloletnie starania zostały uwieńczone sukcesem, na mocy bowiem rozporządzenia Rady Ministrów nr 153 utworzono 25 czerwca 1963 r. w Rzeszowie **WYŻSZĄ SZKOŁĘ INŻYNIERSKĄ z Wydziałem Ogólnotechnicznym i Mechanicznym**. Pierwszym rektorem Uczelni został **doc. mgr inż. Roman Niedzielski**. Zainaugurowany 1 września 1963 r. pierwszy rok akademicki WSI w Rzeszowie zakończył zarazem etap pracy lat 1951-1963. W tym okresie w ramach studiów wieczorowych wykształcono 151 inżynierów mechaników i stworzono podwaliny pod przyszłą, samodzielną Uczelnię.

Decyzja o usamodzielnieniu Uczelni zapoczątkowała jej dalszy, intensywny rozwój. W 1965 roku utworzono **Wydział Elektryczny**, w 1967 r. - **Wydział Inżynierii Sanitarnej**, przekształcony następnie w **Wydział Budownictwa Lądowego i Komunalnego**, a w 1968 r. **Wydział Technologii Chemicznej**. Systematycznie rozbudowywano WSI, wznosząc obiekty dla każdego wydziału, domy studenckie i stołówkę. Zwiększała się liczba studentów i kadra nauczycieli akademickich. Utworzono terenowe punkty konsultacyjne w głównych ośrodkach przemysłowych południowo-wschodniej Polski. Zwiększono liczbę kierunków studiów i specjalności, dostosowując ich profil do gospodarczych potrzeb regionu.

W 1972 roku rektorem Uczelni został **doc. dr inż. Kazimierz E. Oczóś**, pełniący uprzednio funkcję dziekana Wydziału Mechanicznego. Z jego inicjatywy utworzono na tym Wydziale - Oddział Lotniczy, nawiązując do realizowanego już w latach 1951-1955 profilu kształcenia inżynierów rzeszowskiej Uczelni. W miarę powiększania się liczby nauczycieli akademickich i wyposażania laboratoriów rozwijano badania naukowe zarów-

Doc. mgr inż.
Roman Niedzielski
(1963-1972)

Prof. zw. dr inż.
Kazimierz E. Oczóś
(1972-1981)
(1983-1987)
(od 1993)

no podstawowe, jak też o charakterze stosowanym. Szybki proces konsolidacji kadry nauczycieli akademickich, krystalizacja poglądów w odniesieniu do wyboru kierunków badań naukowych, podwyższanie kwalifikacji pracowników oraz wzrost współpracy z rosnącą liczbą przedsiębiorstw przemysłowych spowodowały efektywny rozwój działalności naukowo-badawczej Uczelni.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 1 września 1973 r. Uczelnia zmieniła swą strukturę na instytutową. W ramach Wydziału Mechanicznego utworzono dwa instytuty: Instytut Budowy Maszyn i Instytut Lotnictwa oraz powstały trzy instytuty spełniające funkcje wydziałów: Instytut Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Instytut Elektrotechniki oraz Instytut Technologii Chemicznej. Ponadto powołano jednostki międzywydziałowe: Instytut Matematyki i Fizyki, Bibliotekę Główną, Studium Nauk Społecznych, Studium Języków Obcych, Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, Ośrodek Elektronicznej Techniki Obliczeniowej oraz Zakład Nowych Technik Nauczania i działające przy nim Studium Pedagogiczne. W ramach instytutów rektor powołał szereg zakładów.

Jednocześnie, od roku akademickiego 1973/1974, na wszystkich kierunkach studium dziennego otwarto jednolite 4,5-letnie studia magisterskie. Przyznanie Uczelni prawa prowadzenia tychże studiów stanowiło wyraz uznania za uzyskany poziom kształcenia.

W ciągu lat 1963-1974 opuściło uczelnię 2 067 absolwentów, co łącznie z okresem 1955-1962 stanowiło liczbę 2 218 wykształconych inżynierów.

Rozwój Politechniki w latach 1974-1994

Uzyskane we wszystkich zasadniczych nurtach działalności efekty oraz rosnąca naukowo i kulturotwórcza rola Uczelni spowodowały nadanie jej pełnego statusu akademickiego. 1 października 1974 roku Wyższa Szkoła Inżynierska w Rzeszowie została przekształcona w **POLITECHNIKĘ RZESZOWSKĄ imienia Ignacego Łukasiewicza**, prowadzącą nauczanie systemem studiów dziennych, wieczorowych i zaocznych. Aktu kreowania Politechniki dokonał uczestniczący w inauguracji roku akademickiego 1974/1975 ówczesny Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki **prof. dr inż. Jan Kaczmarek**.

Nastąpił dalszy rozwój Uczelni. Zwiększyła się liczba nauczycieli akademickich, szczególnie posiadających tytuł doktora nauk. Rozwijały się pomyślnie kontakty Politechniki z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, zwłaszcza w zakresie wspólnej realizacji konferencji naukowo-technicznych, tematów badawczych i związanych z tym wydawnictw oraz wymiany pracowników na staże naukowe i studentów w ramach praktyk dydaktycznych lub produkcyjnych.

W 1975 roku rozpoczęto, zgodnie z opracowanym programem rozbudowy Uczelni, budowę kompleksu obiektów Instytutu Lotnictwa w rejonie ulicy Powstańców Warszawy, Podkarpackiej i Poznańskiej. Liczba studentów przekroczyła 5 000. Zwiększyło się znacznie grono studentów zagranicznych. Mury uczelni opuścili pierwsi absolwenci utworzonej w 1976 r. w Instytucie Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej specjalizacji pilotażowej. Uczelnia stała się odtąd jedną w kraju placówką szkolnictwa wyższego kształcąca pilotów zawodowych lotnictwa cywilnego, legitymujących się jednocześnie dyplomami magistrów inżynierów. Wydział Mechaniczny uzyskał w 1977 r. prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dyscyplinie "budowa i eksploatacja maszyn", a w 1979 r. odbyła się pierwsza obrona rozprawy doktorskiej.

Protest przeciwko wynaturzeniom ustroju zaowocował w Politechnice Rzeszowskiej powstaniem w 1980 r. licznego ugrupowania NSZZ "Solidarność". Rozwój aktywności ruchu związkowego wywarł znaczący wpływ na działalność Uczelni i zmianę trybu jej funkcjonowania, łącznie ze sposobem wyłaniania władz akademickich. Na kadencję 1981-1984 rektorem Uczelni, wybranym przez kolegium elektorów, został **doc. dr hab. Bolesław Fleszar**.

Po ogłoszeniu w dniu 13 grudnia 1981 r. stanu wojennego wybrany rektor został przez Ministerstwo usunięty z zajmowanego stanowiska, a na funkcję tę powołało ono **prof. dr hab. inż. Stanisława Koncewicza**. W końcu grudnia 1982 r. został on jednak odwołany z tego stanowiska i od stycznia 1983 r. Ministerstwo powierzyło kierowanie uczelnią **prof. dr inż. Kazimierzowi E. Oczosiowi**, który od 1981 r. pełnił funkcję prorektora ds. rozwoju uczelni. Został też rektorem wybranym przez kolegium elektorów na kadencję 1984-1987.

W latach 1981-1987 główny wysiłek inwestycyjny Uczelni koncentrowano łącznie z kontynuacją budowy obiektów Instytutu Lotnictwa i ich zagospodarowywaniu łącznie z przyległym terenem. Prowadzono jednanie do pierwszoetatowej pracy dalszych profesorów z innych ośrodków akademickich w kraju.

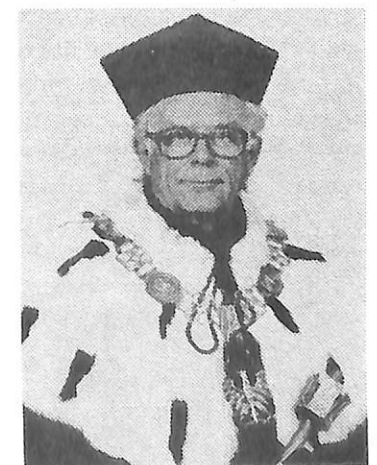
Na kadencję 1987-1990 na rektora Politechniki został wybrany **prof. dr hab. inż. Stanisław Kuś**. W dokończonych obiektach Instytutu Lotnictwa został zlokalizowany

Prof. dr hab.
Bolesław Fleszar
(1981-1982)

Prof. dr hab. inż.
Stanisław Koncewicz
(1982)

Prof. dr hab. inż.
Stanisław Kuś
(1987-1993)

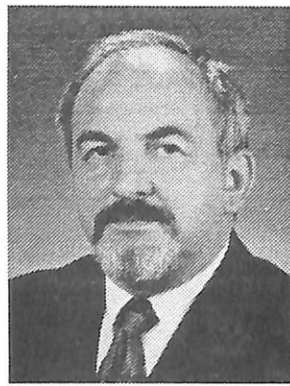

Prof. zw. dr inż.
Kazimierz E. Oczó
Rektor

Prof. dr hab. inż.
Szczeban Woliński
Prorektor ds. Ogólnych

Prof. dr hab. inż.
Marian Granops
Prorektor ds. Nauki

Prof. dr hab. inż.
Marian Wysocki
Prorektor ds. Nauczania

Wydział Mechaniczny, który następnie zmienił nazwę na **Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa**. Od Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej przejęty Ośrodek Szkolenia Personelu Lotniczego włączono w strukturę organizacyjną Politechniki Rzeszowskiej jako **Ośrodek Kształcenia Lotniczego**. Nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej Uczelni na dwustopniową przez likwidację instytutów i utworzenie wydziałów obejmujących jedynie katedry lub zakłady.

Podczas kolejnej kadencji 1990-1993 sprawowania przez **prof. Stanisława Kusia** funkcji rektorskiej wzbogaciło się wyposażenie Ośrodka Kształcenia Lotniczego o cenną aparaturę do symulacji lotów. Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska otrzymał w 1993 r. prawo nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dyscyplinie "budownictwo". Pierwsze obrony rozpraw doktorskich odbyły się w czerwcu 1994 r.

Na wniosek Uczelni Ministerstwo Edukacji Narodowej utworzyło z rokiem akademickim 1993/1994 w Politechnice Rzeszowskiej **Wydział Zarządzania i Marketingu**. Stanowiło to wyjście naprzeciw rosnącemu zapotrzebowaniu na tego rodzaju kadrę w rozwijającej się w kraju gospodarce rynkowej. Jednocześnie stanęły przed kierownictwem Uczelni trudne i napięte zadania w zakresie organizacji zaplecza kadrowego i dydaktycznego dla tego nowego kierunku, szczególnie obleganego przez absolwentów szkół średnich.

Na kadencję 1993-1996 rektorem Politechniki, wybranym przez kolegium elektorów, został **prof. zw. dr inż. Kazimierz E. Oczó**. Zadania, którym w obecnym obliczu ustrojowym naszego państwa powinno sprostać szkolnictwo wyższe, w tym również Politechnika Rzeszowska, wymagają zarówno wzmoczonego wysiłku realizatorskiego, jak też zwiększonej operatywności, nie tylko od osób sprawujących funkcje kierownicze w Uczelni. Niedostatek środków budżetowych trzeba bowiem kompensować wzrostem dochodów pozabudżetowych, co sprawia, że właściwemu funkcjonowaniu Uczelni musi towarzyszyć większa niż w przeszłości mobilizacja zatrudnionej kadry.

Doceniając wagę informowania pracowników o poczynaniach Uczelni, rozpoczęto od stycznia 1994 r. wydawanie miesięcznika "Gazeta Politechniki", szerszej zaś promocji jej poczyniła będą służyć fale Akademickiego Radia "Centrum" Politechniki Rzeszowskiej, które w 1994 r. uzyskało konsesję od Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Politechnika Rzeszowska osiągnęła w obliczu rozpoczynanego roku akademickiego 1994/1995 największą w swojej historii **liczbę studiujących, przekraczającą 7 200 osób**, co w połączeniu z uzyskaną dotychczas liczbą **blisko 12 500 absolwentów** bezspornie świadczy o skali rozległości jej oddziaływania edukacyjnego, gospodarczego i kulturowego.

Obecna rola Politechniki Rzeszowskiej

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza, nie tylko w ciągu dwudziestoletniego istnienia, ale całego czterdziestotrzyletniego okresu dotychczasowego kształcenia kadr inżynierskich, udowodniła niekwestionowaną przydatność swojej działalności, ukierunkowanej głównie na potrzeby regionu południowo-wschodniej Polski.

W obecnych warunkach gospodarki rynkowej działalność Uczelni ogniskuje się przede wszystkim wokół następujących zadań:

- kształcenia inżynierów i magistrów inżynierów w specjalnościach wynikających z profilu i potrzeb gospodarki regionu oraz pod kątem zgłaszanych zapotrzebowań przez rozliczne przedsiębiorstwa zarówno państwowe, jak i prywatne,
- bieżącego dostosowywania planów i programów nauczania oraz kształtowania sylwetek absolwentów zgodnie z wymaganiami formułowanymi przez firmy występujące z ofertami zatrudnienia opuszczających Uczelnię inżynierów,
- tworzenia nowego modelu funkcjonowania uczelni technicznej, opartego na sukcesywnym wroście zakresu powiązań z różnego rodzaju firmami w ramach tzw. parku technologicznego,
- rozwijania efektywnych przedsięwzięć promocyjnych w odniesieniu do powstających w Uczelni nowatorskich metod czy rozwiązań analitycznych lub technicznych,
- rozszerzania kontaktów z zagranicznymi ośrodkami akademickimi i przemysłowymi w celu wymiany doświadczeń oraz elastycznej modyfikacji i zwiększania skuteczności funkcjonowania Uczelni.

Zarówno w tym świetle, jak również uwzględniając specyfikę Uczelni, obserwowaną jej popularność w środowisku młodzieży i odbudowywane po okresie krajowego regresu więzi z przemysłem, należy stwierdzić, że rola i znaczenie, a tym samym samodzielne istnienie i rozwój Politechniki Rzeszowskiej nie powinny lub wręcz nie mogą stanowić przedmiotu spekulacyjnych rozważań w odniesieniu do jej przyszłości i statusu. W warunkach regionu południowo-wschodniej Polski istnienie dwóch komplementarnych uczelni: technicznej i humanistycznej jest w pełni uzasadnione ze względu na gospodarcze oraz społeczne oczekiwania i potrzeby.

Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska

Uczelnie - podobnie jak ludzie - mają swoją historię, zostają powołane do istnienia, przeżywają okres raczkowania, rozwoju i dojrzenia, okres dojrzałości, określania i utrwalania swojego miejsca w społeczności edukacyjnej, łączenia, rozdzielania i transformacji. Obiektywną miarą sensu ich istnienia jest stopień spełnienia zapotrzebowania społecznego na edukację, wkład w rozwój regionu, w naukę i wiedzę, miarą efektywności zaś poziom absolwentów oraz poziom naukowy i dydaktyczny kadry nauczającej, aktywność i uznanie w ogólnokrajowym środowisku naukowym.

W dwudziestolecie przekształcenia z dniem 1 października 1974 r. WSI w Politechnikę Rzeszowską warto zastanowić się, w którym z wymienionych etapów rozwoju znajduje się najmłodszy do niedawna z wydziałów Uczelni - **Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska**, istniejący z różnymi zmianami od 1967 r.

W odniesieniu do Wydziału właściwe byłoby stwierdzenie, że dochodzi on do okresu dojrzałości, a więc do stabilizacji, umożliwiającej dalszy, spokojny rozwój.

Dziekan
prof. zw. dr hab. inż.
Zbyszko Stojek

Oto niektóre przesłanki uzasadniające taki pogląd:

- przez mury Wydziału przewinęło się 3578 studentów polskich oraz około 130 obcokrajowców, wydano 2987 dyplomów magistra inżyniera, uzyskując sprawność nauczania bliską 65%;
- w ogólnopolskich konkursach za najlepsze w kraju prace dyplomowe otrzymano 12 nagród kolejnych ministrów budownictwa i transportu;
- w 1993 r. Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dyscyplinie "budownictwo", a w dniu 30 czerwca 1994 r. zostały obronione 2 pierwsze dysertacje doktorskie: dr. inż. Natchwana Khaira i dr. inż. Tomasza Siwowskiego;
- w latach 1988-1993 obroniono w renomowanych ośrodkach krajowych (Instytut Techniki Budowlanej, Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN, Politechnika Śląska) 6 doktoratów oraz 4 dysertacje habilitacyjne; a to przez dr. hab. Mariana Granopsa (Akademia Rolnicza, Szczecin), dr. hab. Szczeban Wolińskiego, dr. hab. Janusza Tomaszka (Politechnika Warszawska) i dr. hab. Jana Chałupskiego (Politechnika Wroclawska), 2 zaś dalsze oczekują na opinię Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych;
- obecny skład osobowy Wydziału obejmuje 4 osoby z tytułem naukowym profesora, zatrudnione na pierwszym miejscu pracy, są to profesorowie: **Andrzej**

Jarominiak - mosty, **Stanisław Kuś** - konstrukcje budowlane, **Zbyszko Stojek** - mechanika budowli, **Aleksander Szymański** - fizyka, 4 osoby zatrudnione na drugim miejscu pracy, 7 doktorów habilitowanych i docentów na pierwszym miejscu pracy, a mianowicie doktorów habilitowanych: Mariana Granopsa - ochrona środowiska i technologia wody, Janusza Tomaszka - technologia ścieków, Szczeban Wolińskiego - konstrukcje budowlane, Leszka Faryniaka - budownictwo ogólne, Bogusława Januszewskiego - geometria wykreślna, Andrzeja Zielińskiego - mechanika gruntów, Jana Chałupskiego - urbanistyka i architektura, doc. dr. Michała Gałdę - geodezja, oraz 3 osoby zatrudnione na drugim miejscu pracy; wszyscy doktorzy habilitowani są zatrudnieni na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych Politechniki Rzeszowskiej; w skład kadry nauczającej wchodzi łącznie 139 osób, w tym 18 profesorów, docentów i doktorów habilitowanych, 44 adiunktów i wykładowców, 36 asystentów i innych pracowników Wydziału;

• na Wydziale działa 4 Katedry: Mechaniki Konstrukcji, Konstrukcji Budowlanych, Mostów i Fizyki oraz 8 zakładów: Urbanistyki i Architektury, Budownictwa Ogólnego, Geometrii Wykreślnej, Geotechniki i Hydrotechniki, Technologii i Organizacji Budownictwa, Technologii Wody i Ścieków, Urządzeń Sanitarnych oraz Geodezji;

• przy Wydziale istnieje od 1992 r. Regionalne Laboratorium Jakości Budownictwa, Drogownictwa i Mostów, afiliowane przez Instytut Techniki Budowlanej w Warszawie.

Oto ogólna fotografia obecnego stanu Wydziału. Kryje się za nią ogromny wysiłek i wielkie zaangażowanie całego zespołu pracowników.

Nie można też usunąć z pamięci lat 1982-1987, kiedy ze względu na dotkliwie braki kadrowe Wydział był zmuszony do ograniczenia rekrutacji, kierunek zaś inżynierii sanitarnej został całkowicie od roku akademickiego 1986/1987 zlikwidowany. Kierownictwo Uczelni nie ustawało jednak w wysiłkach reaktywowania tego kierunku, co znalazło swój pozytywny efekt w roku akademickim 1990/1991. Dziś, gdy chętnych na studia w zakresie inżynierii sanitarnej jest prawie dwukrotnie więcej niż w zakresie budownictwa (np. 397 osób w 1991/1992), stać Wydział na formalnie uzasadnione prowadzenie jedynie studiów inżynierskich, choć 3 habilitacje i wzmocnienie kadry samodzielnej przez prof. S. Szercha z Politechniki Lwowskiej daje rękojmię stabilnego rozwoju tego niezmiernie przydatnego kierunku studiów.

Charakterystyczne są również zmiany w zakresie stabilizacji zespołu kadrowego. Jeśli w okresie 1966-1973 dominowała pomoc ze strony Politechniki Krakowskiej (prof. prof. Stojek, Murzewski, Zieliński, Nowakowski, Kasprzyk, Komarnicki, Tyszowiecki, Kordecki, Orkisz i inni), to po zawarciu w 1976 r. przez ówczesnego rektora prof. Kazimierza E. Oczosia porozumienia o współdziałaniu z Centralnym Ośrodkiem Badawczym Projektowania Budownictwa Przemysłowego "Bistyp" warszawski ośrodek naukowy istotnie przyczynił się do wzmocnienia Wydziału (prof. Stanisław Kuś, doc. Józef Wilbik, prof. Jan Augustyn, prof. Andrzej Jarominiak). Cztery doktoraty z zakresu konstrukcji budowlanych w Instytucie Techniki Budowlanej, dwa z zakresu fizyki budowli w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN pozwoliły na zorganizowanie i ugruntowanie własnych szkół naukowych.

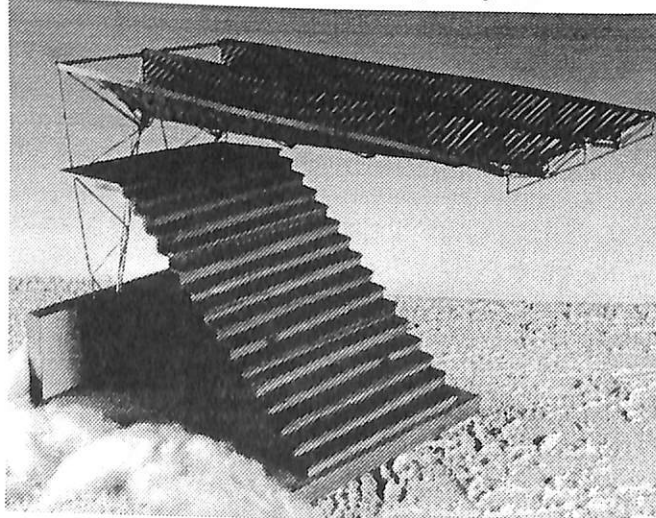
Dwie bardzo udane, organizowane wraz z Instytutem Techniki Budowlanej Konferencje Naukowe Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN - "Krynica 1993" i "Krynica 1994" pozwoliły na wprowadzenie do Komitetu Inżynierii PAN i do jego Sekcji Mechaniki Budowli, Konstrukcji Metalowych, Konstrukcji z Betonu i Konstrukcji z Drewna pracowników Wydziału. Pozwoliły też na zorganizowanie Komisji Nauki PZITB w Rzeszowie z udziałem 25 osób mających recenzowane osiągnięcia naukowe. Nawiązanie partnerskich kontaktów z Politechniką Lwowską umożliwiło wzajemne, dobre poznanie na cyklicznie odbywanych od 1990 r. Lwowsko-Rzeszowskich Seminariach. Osiem Ogólnopolskich Sympozjów Dynamiki Konstrukcji (organizator: prof. Z. Stojek), Sympozjum Geodezji w Budownictwie (organizator: doc. M. Gałda), Posiedzenie Międzynarodowej Komisji Stali i Systemów Sprężania FIP (organizator: prof. S. Kuś) przyczyniły się do ugruntowania pozycji Wydziału w polskim środowisku akademickim.

Kolejni dziekani Wydziału:

- **prof. dr hab. inż. Zbyszko Stojek** (1967-1972)
- **doc. dr inż. Eugeniusz Leski** (1972-1975)
- **prof. dr hab. inż. Zbyszko Stojek** (1975-1976)
- **prof. dr hab. inż. Stanisław Polański** (1976-1980)
- **prof. dr hab. inż. Roman Kadaj** (1980-1982)
- **doc. dr inż. Michał Gałda** (1982-1990)
- **prof. mgr inż. Andrzej Jarominiak** (1990 -1993)
- **prof. zw. dr hab. inż. Zbyszko Stojek** (od 1993 r.)

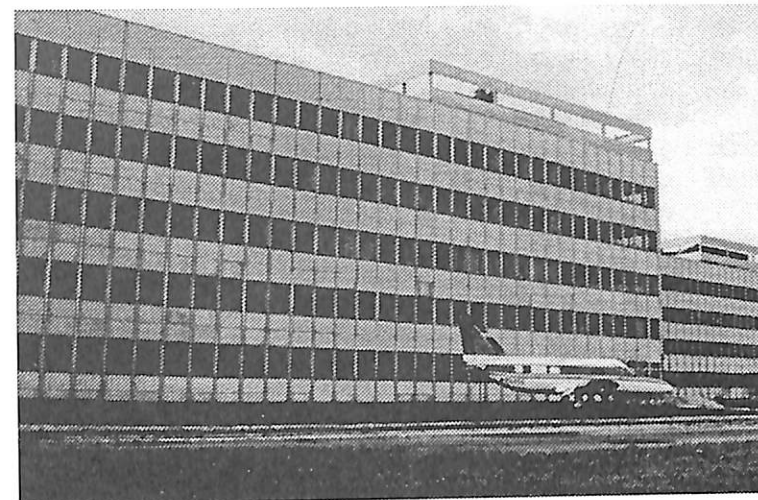
Koncentrowali oni swoje wysiłki głównie na rozwoju kadry Wydziału. Nastąpiły również korzystne zmiany w zakresie wyposażenia w aparaturę badawczą. Pracownie komputerowe, laboratoria pomiaru energii heliogrzewczej, zespół laboratoriów chemii i biologii sanitarnej, laboratoria spektrometryczne, badań efektu piroelektrycznego, pochłaniania i prędkości ultradźwięków w ciekłych kryształach, lasery i szereg innych były jedną z przesłanek przyznania Wydziałowi uprawnień prowadzenia i obrony dysertacji doktorskich.

Wreszcie należy podkreślić ugruntowanie pozycji Wydziału w regionalnym środowisku budowlanym przez liczne konsultacje w jednostkach projektowych, setki opinii i ekspertyz w zakresie konstrukcji sprężonych, kominów stalowych, własne opracowania projektowe konstrukcji obiektów użyteczności publicznej, mostów, kościołów, obiektów sportowych i przemysłowych, kursy dokształcające i informacyjne w zakresie nowych ustaleń normowych, utrzymania i modernizacji mostów, wydawania świadectw jakości nowym wyrobom.

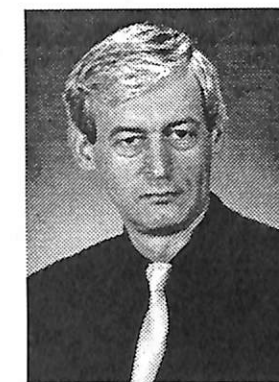
Makieta dachu tarczownicowo-powłokowego trybuny stadionu piłkarskiego - Katedra Konstrukcji Budowlanych (Fot. M. Misiakiewicz)

Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa

Rys historyczny

Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa, który do 1988 r. nosił nazwę Wydziału Mechanicznego, jest tą jednostką organizacyjną Uczelni, od której działalności rozpoczęły się wyższe studia techniczne w Rzeszowie. Już bowiem w 1951 r. powstała Wieczorowa Szkoła Inżynierska z jednym Wydziałem Mechanicznym, która po reorganizacji tego typu szkół została wcielona do Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Krakowie, a następnie przekształcona w Terenowe Studium Wydziału Mechanicznego Politechniki Krakowskiej w Rzeszowie. W 1963 roku została utworzona samodzielna uczelnia o nazwie Wyższa Szkoła Inżynierska w Rzeszowie, która rozpoczęła działalność z dwoma wydziałami, a mianowicie z Wydziałem Mechanicznym i Wydziałem Ogólnotechnicznym. Od początku samodzielnego funkcjonowania Uczelni Wydział Mechaniczny prowadził studia zarówno systemem dziennym, jak też wieczorowym i zaocznym, a w okresie późniejszym także studia eksternistyczne. Studia dla pracujących były realizowane nie tylko w siedzibie Uczelni, lecz także w punktach konsultacyjnych w Stalowej Woli, Mielcu, Dębicy, Sanoku i Krośnie oraz przez pewien okres również w Gorlicach, Tarnobrzegu i Przemyślu. Do 1974 roku, kiedy to Wyższa Szkoła Inżynierska w Rzeszowie została przekształcona w Politech-

Dziekan
prof. dr hab. inż.
Tadeusz Markowski

nikę Rzeszowską im. Ignacego Łukasiewicza, Wydział Mechaniczny prowadził studia na poziomie inżynierskim. Od chwili powołania Politechniki Rzeszowskiej Wydział prowadzi jednolite studia magisterskie systemem dziennym. Studia dla pracujących są realizowane na poziomie zawodowym oraz magisterskim na 2-letnich studiach uzupełniających.

W ciągu lat (od 1963 r.) Wydział prowadził studia na kierunku "mechanika" w różnych specjalnościach. Początkowo były dwie specjalności, a mianowicie "technologia budowy maszyn" oraz "aparatura chemiczna". Ze względu na zmieniające się potrzeby przemysłu w południowo-wschodnim regionie kraju zaprzestano prowadzenia specjalności "aparatura chemiczna" i od 1972 r. uruchomiono specjalność "lotnictwo", początkowo z dwoma specjalizacjami: "samoloty" i "silniki lotnicze", a następnie od 1976 r. rozpoczęto kształcenie w unikalnej w kraju specjalizacji "pilotażowej". W związku z potrzebami gospodarki narodowej oraz zainteresowaniami studentów, a także w miarę wzrostu potencjału dydaktycznego Wydziału utworzono dalsze specjalności: "samochody i ciągniki" (1979 r.), "obrabiarki i urządzenia technologiczne" (1984 r.) i ostatnio "organizację i zarządzanie" (1991 r.).

Począwszy od 1993 r. Wydział włączył się w europejski system kształcenia o nazwie European Mechanical Engineering Studies (EMES). W ramach tej formy studiów wspólnie z Fachhochschule Bielefeld kształcą się obecnie dwie grupy studentów na II i III roku.

Systematyczny rozwój Wydziału charakteryzujący się zwiększeniem kadry i jej dorobku naukowego, wzrostem liczy-

by stopni i tytułów naukowych oraz bazy laboratoryjnej sprawił, że w 1977 r. Wydział Mechaniczny uzyskał prawa nadawania stopnia naukowego doktora nauk technicznych. Do chwili obecnej Rada Wydziału Mechanicznego, a następnie Rada Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa nadała 54 osobom tytuł doktora nauk technicznych.

W tej grupie byli zarówno pracownicy Politechniki Rzeszowskiej, jak też osoby zatrudnione w innych uczelniach i instytucjach naukowo-badawczych, a także pracownicy przemysłu.

Struktura organizacyjna Wydziału przechodziła kolejne przeobrażenia stosownie do stanu zatrudnienia oraz zależności od potrzeb dydaktycznych i zadań naukowych. W latach sześćdziesiątych i na początku lat siedemdziesiątych Wydział składał się z zespołów dydaktycznych. W 1973 roku na Wydziale Mechanicznym utworzono dwa instytuty, a mianowicie Instytut Budowy Maszyn oraz Instytut Lotnictwa. Każdy z nich składał się z zakładów naukowo-dydaktycznych o profilach odpowiednich do zakresu wykładanych przedmiotów i prowadzonych prac badawczych. W tej strukturze Wydział funkcjonował do 1988 r., kiedy to zmieniono nazwę Wydziału i jednocześnie uproszczono jego strukturę organizacyjną. Obecnie w ramach Wydziału istnieje 14 jednostek organizacyjnych: Katedra Matematyki, Katedra Obróbki Skrawaniem i Obrabiarek, Zakład Eksploatacji Pojazdów Samochodowych, Zakład Informatyki, Zakład Inżynierii Materiałowej, Zakład Konstrukcji Maszyn, Zakład Mechaniki Technicznej, Zakład Przeróbki Plastycznej, Zakład Samolotów, Zakład Systemów

Sterowania, Zakład Technologii Maszyn i Organizacji Produkcji, Zakład Termodynamiki i Silników Lotniczych, Uczelniane Laboratorium Badania Materiałów i podporządkowany dydaktycznie Ośrodek Kształcenia Lotniczego.

Z okazji jubileuszu Politechniki Rzeszowskiej warto też przypomnieć nazwiska tych osób, które kierowały Wydziałem od początku jego istnienia.

Kolejni dziekani Wydziału:

- **doc. mgr inż. Roman Niedzielski**
(1951-1963)
- **prof. dr inż. Jan Woźniacki**
(1964-1966)
- **prof. dr inż. Jan Madejski**
(1966-1969)
- **doc. dr inż. Kazimierz E. Ocoś**
(1969-1972)
- **doc. dr inż. Adam Batsch**
(1972-1981)
- **doc. dr hab. inż. Andrzej Bylica**
(1981-1982)
- **doc. dr inż. Jan Gruszecki**
(1982-1984)
- **doc. dr hab. inż. Bogumił Bieniasz**
(1994-1987)
- **prof. dr hab. inż. Stanisław Koncewicz**
(1987-1990)
- **prof. dr hab. inż. Janusz Rybak**
(1990-1993)
- **prof. dr hab. inż. Tadeusz Markowski**
(od 1993 r.)

Studenci Wydziału

Podstawową funkcją uczelni wyższej jest kształcenie studentów. Problematyka ta zawsze była w centrum uwagi zarówno Władz Wydziału, jak też poszczególnych jego jednostek organizacyjnych. Troska o właściwy poziom i warunki nauczania przejawiała się w doborze wysoko wykwalifikowanych kadr nauczycieli akademickich, we właściwej konstrukcji planów i programów studiów oraz w odpowiednim wyposażeniu laboratoriów i pracowni dydaktycznych. Efektem tych starań był wysoki poziom dydaktyki oraz duży zasób wiedzy teoretycznej i praktycznej absolwentów kończących studia na Wydziale. W całym okresie działalności Wydziału dyplom ukończenia studiów wyższych otrzymało 5482 absolwentów. W tej liczbie 2654 absolwentów uzyskało stopień inżyniera mechanika oraz 2818 absolwentów dyplom magistra w różnych specjalnościach.

Obecnie na Wydziale studiuje łącznie 1767 studentów, z czego na studiach dziennych jest zarejestrowanych 1393 studentów oraz 374 studentów na studiach zaocznych.

Studenci Wydziału uzyskują dobre postępy w nauce, czego wyraźnym dowodem jest liczba stypendiów naukowych. W roku akademickim 1993/1994 (semestr letni) stypendia za dobre wyniki w nauce otrzymało 218 studentów od II do V roku studiów.

Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa w dalszym ciągu cieszy się zainteresowaniem młodzieży wybierającej się na studia. Świadczy o tym liczba rekrutowanych kandydatów na I rok. Na najbliższy rok akademicki przyjęto na studia dzienne 530 kandydatów, w tym na specjalność "organizacja i zarządzanie" - 180, "eksploatacja pojazdów i maszyn", "technologia maszyn" oraz "obrabiarki i urządzenia technologiczne" - 150, a na specjalność "lotnictwo" - 200 kandydatów. Na studia zaoczne przyjęto na najbliższy rok akademicki 200 studentów.

Studenci Wydziału otrzymują podczas studiów gruntowne przygotowanie w zakresie dyscyplin podstawowych, takich jak matematyka, fizyka, mechanika, inżynieria materiałowa i inne, oraz w obszarze przedmiotów stosowanych obejmujących zagadnienia konstrukcyjne, technologiczne i organizacyjne. Dużą wagę przykładają się w procesie kształcenia na stosowanie nowoczesnych metod projektowania konstrukcji i technologii z wykorzystaniem komputerów oraz na naukę języków obcych. W laboratoriach poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału jest zgromadzona bogata aparatura badawcza i sprzęt informatyczny, dostępna dla studentów zarówno podczas zajęć programowych, jak też w ramach kół naukowych i indywidualnych zainteresowań.

Pracownicy Wydziału

Stan kadrowy Wydziału w zasadniczy sposób decyduje o możliwościach kształcenia studentów, a także o poziomie prowadzonych prac naukowo-badawczych i wdrożeniowych. Liczba zatrudnionych w Wydziale nauczycieli akademickich oraz pracowników pomocniczych stale wzrastała w ciągu lat wraz z ogólnym rozwojem Politechniki. Wydział zatrudnia obecnie 148 nauczycieli akademickich oraz 66 pracowników inżynierijno-technicznych i 6 pracowników administracyjnych. W grupie nauczycieli akademickich w Wydziale pracuje 3 profesorów, 15 doktorów habilitowanych na etatach profesorów nadzwyczajnych, 2 docentów, 63 adiunktów, 57 asystentów oraz 8 wykładowców i starszych wykładowców. Stan zatrudnienia nauczycieli akademickich w ciągu ostatnich 10 lat wzrósł około 30%. Pracownicy Wydziału systematycznie powiększają dorobek naukowy, realizując prace badawcze w ramach badań naukowych i działalności statutowej, a także wykonując prace zlecone przez Komitet Badań Naukowych (granty) oraz zakłady przemysłowe. Nie sposób wymienić wszystkich dokonań na tym polu. Tylko w 1993 r. pracownicy Wydziału zrealizowali lub opracowali:

- 10 grantów,
- 13 prac wdrożeniowych w przemyśle,
- 10 książek, monografii i skryptów,
- 15 publikacji o zasięgu międzynarodowym,
- 39 publikacji w periodykach krajowych,
- 49 publikacji w Zeszytach Naukowych Politechniki Rzeszowskiej,
- 146 referatów i komunikatów na konferencjach krajowych oraz zagranicznych,
- 14 patentów.

Łączna wartość prac naukowo-badawczych wykonanych w 1993 r. w ramach grantów, umów z zakładami przemysłowymi oraz działalności statutowej i badań własnych wyniosła prawie 6.800 mln zł.

Przykładowo można wymienić niektóre z prac realizowanych przez Wydział w 1993 r.

Granty:

- Podstawy obróbki ubytkowej i zastosowanie ceramiki technicznej jako elementów konstrukcyjnych (kierownik projektu: prof. zw. dr inż. Kazimierz E. Ocoś);
- Przekładnie lotnicze - poprawa współpracy (TCA) stopnia planetarnego (kierownik projektu: prof. dr hab. inż. Janusz Rybak);
- Czynniki fizyczne i strukturalne w procesie pęknięcia zmęczeniowego dwufazowych martenzytycznych stopów tytanu alfa+beta (kierownik projektu: prof. dr hab. inż. Jan Sieniawski);
- Przekładnie mechaniczne o dużych przełożeniach - analiza, konstrukcja, badania eksperymentalne (kierownik projektu: prof. dr hab. inż. Tadeusz Markowski);
- Model obliczeniowo-badawczy automatycznie kierowanego wózka transportowego (kierownik projektu: doc. dr inż. Eugeniusz Kościelny).

Program STAR:

- Tempus Joint European Projects. Extension of Star Aerospace network to Poland (0779) - (prowadzący: doc. dr inż. Jan Gruszecki i prof. dr hab. inż. Henryk Kopecki).

Prace dla przemysłu:

- Zastosowanie komputerowego układu CNC typu "PRONUM" do sterowania tokarką karuzelową SKJ10 dla WSK "PZL-Rzeszów".
- Wykonanie i uruchomienie stanowiska do badań w układzie mocy krążącej kół zębatach, przekładni mechanicznych i elementów układów napędowych (wały przegubowe, sprzęgła) dla WSK "PZL-Rzeszów", OBR Huty Stalowa Wola i Politechniki Rzeszowskiej.
- Produkcja modyfikatorów magnezowych dla Dozamet-Nowa Sól.
- Ultradźwiękowa metoda diagnozowania - pokaz na Międzynarodowych Targach Nauki "Nitra 93" (Słowacja) - dla Zamech-Elbląg.
- Sterownik węzłów cieplnych dla MPEC-Rzeszów.
- Rejestrator parametrów lotu dla WSK "PZL-Mielec".
- Konstrukcja i wykonanie urządzenia do bezodpadowego cięcia rur dla POLMO-Krosno.
- Konstrukcja i wykonanie prototypów przekładni trochoidalnych przeznaczonych do urządzeń regulacyjnych (przekładnię wystawiono na MTP 1994 r.) dla OBR Huty Stalowa Wola.
- Umacnianie powierzchniowe żerdzi i wiertel ze stali 32HGSWM dla FASING-Katowice.

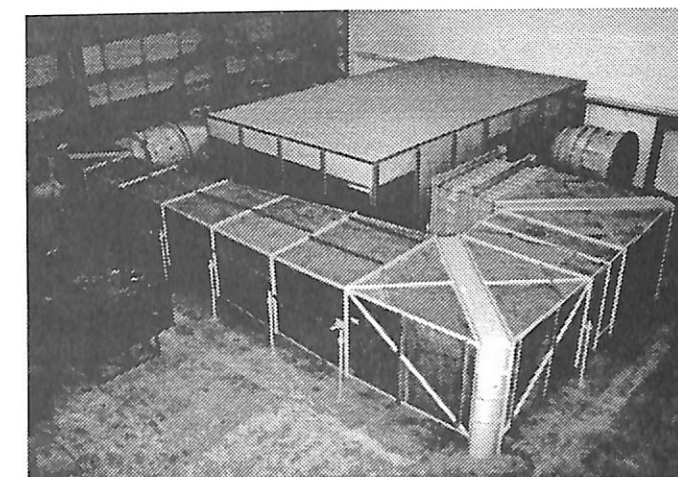
Aktywność naukowa Wydziału wyraża się także organizowaniem licznych konferencji i sympozjów naukowych. Na tym polu Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa zanotował w ciągu całego okresu swej działalności znaczne osiągnięcia. Należy wymienić organizowane cyklicznie konferencje naukowe, takie jak:

- Przepływowe maszyny wirnikowe (w cyklu pięcioletnim),
- Obróbka materiałów niemetalowych (w cyklu pięcioletnim),

- Problemy pojazdów mechanicznych "SAKON" (w cyklu dwuletnim).

W 1993 roku pracownicy Wydziału byli organizatorami następujących konferencji i seminariów naukowych:

- "SAKON'93". Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. "Metody obliczeniowe i badawcze w rozwoju systemów pojazdów samochodowych i maszyn roboczych samojedźnych", Rzeszów 1993,
- Seminarium Naukowe "Mechanika w medycynie", Rzeszów 1993 (kolejne w 1994 r.),
- VII Konferencja Naukowo-Techniczna nt. "Przepływowe maszyny wirnikowe", Rzeszów 1993,
- III Ogólnopolska Konferencja nt. "Technologia i organizacja produkcji wielkoseryjnej", Rzeszów 1993,
- Zjazd Polskiego Towarzystwa Matematycznego, Rzeszów 1993.

Tunel aerodynamiczny TA-2.5 - Zakład Samolotów (Fot. M. Misiakiewicz)

Współpraca zagraniczna

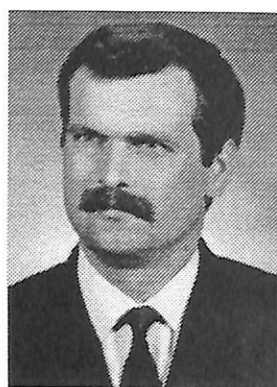
Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa od wielu lat współpracuje z zagranicznymi uczelniami technicznymi. Należą do nich:

- Uniwersytet Techniczny w Koszycach (Słowacja),
- Państwowy Uniwersytet - Politechnika Lwowska (Ukraina),
- Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Zwickau (Niemcy),
- Uniwersytet Techniczny w Miskolcu (Węgry),
- Kijowski Instytut Dróg i Samochodów (Ukraina),
- Uniwersytet w Bordeaux (Francja),
- Uniwersytet w Cranfield (W. Brytania),
- Katolicka Wyższa Szkoła Przemysłowa w Ostendzie (Belgia),
- Moskiewski Instytut Lotnictwa (Rosja),
- Wyższa Szkoła Techniczna w Bielefeld (Niemcy).

Współpraca z wymienionymi uczelniami polega m.in. głównie na wymianie pracowników na krótkoterminowy staż, wymianie studenckich praktyk wakacyjnych oraz wspólnej realizacji tematów naukowo-badawczych, a także organizacji konferencji i sympozjów naukowych.

Ośrodek Kształcenia Lotniczego

Dyrektor
mgr inż.
Zbigniew Zajdel

W roku akademickim 1972/1973 z inicjatywy ówczesnego rektora Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie **doc. dr. inż. Kazimierza E. Oczosia** został utworzony w ramach Wydziału Mechanicznego - Oddział Lotniczy, który następnie przekształcono w Instytut Lotniczy. Tym samym formalnie stworzono w Uczelni warunki kształcenia kadr inżynierskich dla przemysłu lotniczego, którego przeszło połowa krajowego potencjału była zlokalizowana w województwie rzeszowskim.

5 października 1976 roku za pełną aprobatą ministra **prof. dr. hab. inż. Sylwestra Kaliskiego** i przy jego wydatnej pomocy zostało zawarte porozumienie pomiędzy Ministerstwem Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki a Ministerstwem Komunikacji, na którego mocy rozpoczęto w roku akademickim 1976/1977 w Politechnice Rzeszowskiej kształcenie pilotów lotnictwa komunikacyjnego oraz dokonano rekrutacji pierwszej grupy studenckiej. Ministerstwo Komunikacji przejęło organizację i wyposażenie bazy praktycznej nauki pilotażu dla studentów kształconych w Politechnice Rzeszowskiej.

Ministerstwo Komunikacji zarządzeniem nr 235 z dnia 31 grudnia 1976 r. utworzyło z dniem 1 stycznia 1977 r. **Ośrodek Szkolenia Personelu Lotniczego (OSPL)** w Rzeszowie, mianując na stanowisko dyrektora **plk. pil. mgr. Bronisława Janusa**. Bazę wyjściową tworzonego OSPL stanowiły obiekty Aeroklubu Rzeszowskiego oraz tereny b. Portu Lotniczego Rzeszów-Jasionka. Kadra kierownicza i naukowa Politechniki Rzeszowskiej oraz dyrekcja OSPL opracowały założenia organizacyjne i programowe Ośrodka. Pierwszym założeniem było szkolenie do licencji zawodowego pilota samolotowego studentów specjalizacji pilotażowej Politechniki Rzeszowskiej bez dodatkowych uprawnień typu lotów kontrolowanych (IFR) czy lotów na samolotach wielosilnikowych (ME). Pierwszymi pracownikami OSPL zostali b. pracownicy aeroklubów regionalnych oraz lotnictwa wojskowego. Zastępcą dyrektora ds. szkolenia został **ppłk pil. Zbigniew Kachaniak**, natomiast szefem technicznym **inż. Ryszard Gróchalski** z WSK "PZL-Mielec". Kadra instruktorów lotniczych pochodziła z różnych ośrodków cywilnych i wojskowych. Przełom roku 1976/1977 został wykorzystany na ujednoczenie wiedzy i umiejętności lotniczych całego personelu latającego Ośrodka. Wszyscy instruktorzy odbyli przeszkolenie w zakresie lotów kontrolowanych oraz na samolotach wielosilnikowych. Pierwsze loty szkolne ze studentami specjalizacji pilotażowej rozpoczęły się w czerwcu 1977 r. na samolotach typu An-2.

plk pil. mgr
Bronisław Janus

W 1979 roku Ośrodek rozpoczął szkolenie na śmigłowcach grupy młodzieży szkoły średniej, przygotowujące pilotów dla agrolotnictwa. Po kilku latach działalność szkoleniowa na śmigłowcach została jednak zlikwidowana.

W sierpniu 1981 roku odbyła się pierwsza promocja studentów Politechniki Rzeszowskiej specjalizacji pilotażowej. Licencje zawodowych pilotów samolotowych otrzymało 21 absolwentów. Podstawowym samolotem eksploatowanym w OSPL był samolot An-2, produkowany przez WSK "PZL-Mielec", następnie w wyposażeniu Ośrodka znalazły się samoloty: PZL 110 "Koliber", PZL 104 "Wilga" oraz M-20 "Mewa".

Corocznie Ośrodek opuszczała grupa około 20 osób z dyplomami magistra inżyniera mechanika oraz licencjami zawodowego pilota samolotowego. Lata osiemdziesiąte zaznaczyły się ogromnym regresem lotnictwa na świecie i w Polsce. Ministerstwo Komunikacji coraz mniej interesowało się Ośrodkiem, ograniczała środki budżetowe na praktyczne szkolenie pilotów zawodowych w Politechnice Rzeszowskiej. Podejmowano natomiast działania mające na celu podporządkowanie Ośrodka Ministerstwu Obrony Narodowej oraz przejęcie szkolenia pilotów cywilnych przez szkołę wojskową.

Zarządzeniem nr 22 z dnia 30 marca 1990 r. Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej zlikwidowało Ośrodek Szkolenia Personelu Lotniczego w Rzeszowie. Jednocześnie na mocy porozumienia zawartego w dniu 26 marca 1990 r. pomiędzy Ministerstwem Transportu i Gospodarki Morskiej a Ministerstwem Edukacji Narodowej majątek likwidowanego Ośrodka został przekazany Politechnice Rzeszowskiej. Rektor Politechniki Rzeszowskiej **prof. dr. hab. inż. Stanisław Kuś** z dniem 1 kwietnia 1990 r. zarządzeniem nr 2/90 powołał **Ośrodek Kształcenia Lotniczego (OKL)** jako jednostkę organizacyjną Politechniki Rzeszowskiej. Powołano Radę

Programową Ośrodka, na której czele stanął **cpt. pil. inż. Roman Zabiello** z Bazylei (Szwajcaria). Jesienią 1992 r. OKL rozpoczął szkolenie studentów V roku Politechniki na symulatorze lotu według zmodyfikowanego programu szkolenia lotniczego, zgodnego z zaleceniami Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (ICAO). Od 1993 roku studenci V roku kończą - w ramach praktyki lotniczej - program szkolenia lotniczego lotami międzynarodowymi do Europy Zachodniej na samolocie M-20 "Mewa". Na podstawie poziomu osiąganego podczas studiów pilotażowych na Politechnice Rzeszowskiej Polskie Linie Lotnicze LOT S.A. uzgodnieniem z dnia 31 maja 1994 r. określiły zapotrzebowanie na absolwentów specjalizacji pilotażowej, wynoszące 15 osób rocznie w latach 1995-1999 oraz 22 osoby rocznie w latach 2000-2005.

Do 1994 roku specjalizację pilotażową ukończyło ponad 230 osób, z czego w samym PLL LOT S.A. w charakterze pilotów komunikacyjnych pracuje ponad 80 osób, pozostałe zaś osoby pracują w innych jednostkach lotniczych, część poza lotnictwem.

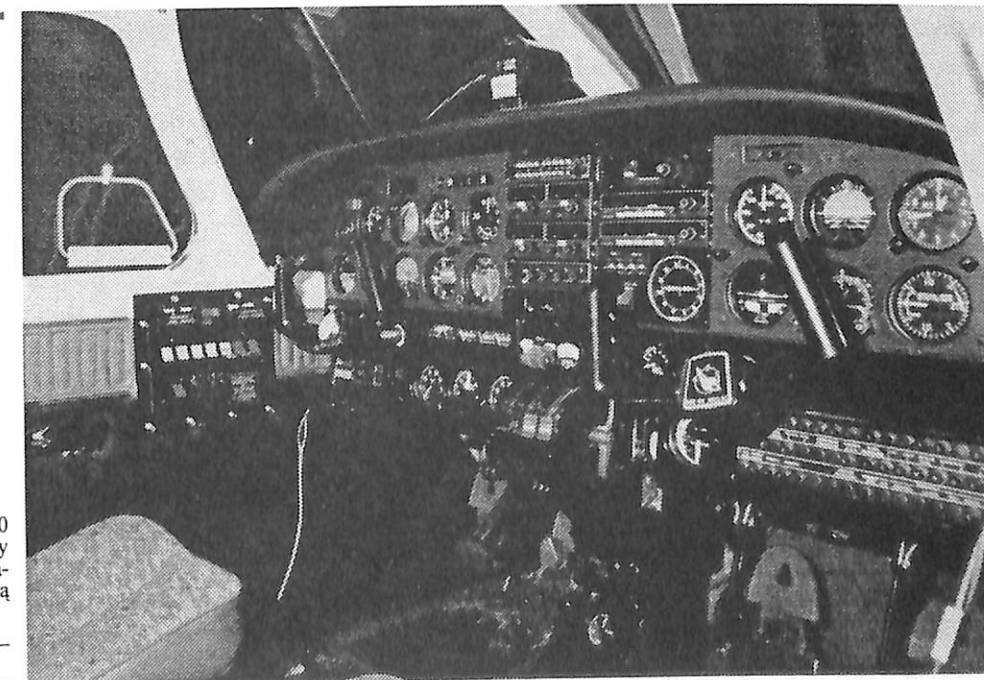
Kolejni dyrektorzy Ośrodka:

- **plk pil. mgr Bronisław Janus**
(1977-1986)
- **plk pil. Szymon Kowal**
(1986-1990)
- **ppłk pil. inż. Jan Ziąbek**
(1991-1993)
- **mgr inż. Zbigniew Zajdel**
(od 1994 r.)

W okresie 09.06.1986-21.10.1986 oraz 16.06.1990-14.05.1991 obowiązki dyrektora pełnił **instr. pil. Roman Przepióra**.

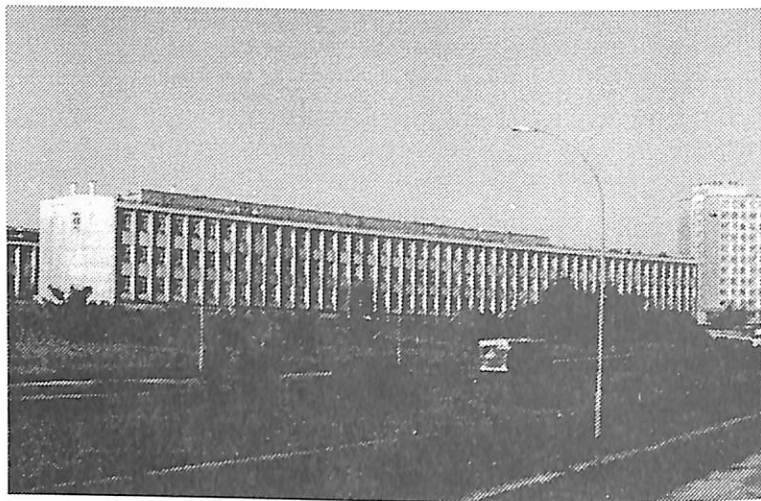
Kabina symulatora lotu samolotu M-20 "Mewa". Kompletnie wyposażenie kabiny symulatora wraz z wizualizacją lotu pozwalała zasymulować i przećwiczyć prawie każdą sytuację

Fot. M. Misiakiewicz

Wydział Chemiczny

Dziekan
prof. dr hab. inż.
Henryk Galina

Położenie geograficzne Politechniki Rzeszowskiej wyznacza jej **Wydziałowi Chemicznemu** szczególnie ważną rolę w kształceniu kadry inżynierskiej na potrzeby południowo-wschodniej Polski. W regionie tym przemysł chemiczny został silnie rozbudowany. Funkcjonują tu zarówno duże zakłady przemysłu chemicznego, jak też wiele małych przedsiębiorstw. Do nich zaliczyć można m.in. ZCh "Organika-Sarzyna", Zakłady Tworzyw Sztucznych "Pustków", ZTS "Gamrat" Jasło, Zakłady Rafinerijne i Petrochemiczne Jasło, Rafinerię Nafty Jedlicze, Zakłady Przemysłu Gumowego "Stomil" w Dębicy i Sanoku, ZTP "Sanwil" Przemyśl, Zakłady Magnezytowe w Ropczycach, ZCE "Zapel" w Boguchwale, "Siarkopol" w Tarnobrzegu (fundator budynku Wydziału Chemicznego), Zakłady Azotowe Tarnów, Zakłady Farmaceutyczne "Polfa" Rzeszów oraz wiele dalszych.

Studia wyższe w dziedzinie chemii zostały otwarte na Wydziale Technologii Chemicznej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie w dniu 1 września 1968 r. Zarządzeniem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i Techniki z 18 lipca 1973 r. zamiast Wydziału powołano Instytut Technologii Chemicznej, pełniący funkcję wydziału, z dniem zaś

1 października 1981 r. został utworzony Wydział Chemiczny. Informacje dotyczące Wydziału Chemicznego należy rozumieć jako odnoszące się do jego form organizacyjnych.

Kolejni dziekani Wydziału:

- dr Zbigniew Szufarski (1968-1969)
- prof. dr hab. inż. Zdzisław Hippe (1969-1972)
- prof. dr hab. inż. Włodzimierz Szlezyngier (1972-1974, 1983-1987)
- prof. dr hab. inż. Mieczysław Kucharski (1974-1981; 1987-1993)
- doc. dr inż. **Józef Respondek** (1981-1983)
- prof. dr hab. inż. Henryk Galina (od 1993 r.)

Obecnie w Wydziale Chemicznym jest zatrudnionych ogółem 96 pracowników, w tym:

- 3 profesorów tytularnych,
- 7 doktorów habilitowanych, na stanowiskach profesorów,

- 34 adiunktów i starszych wykładowców ze stopniem doktora,
- 13 asystentów,
- 3 asystentów stażystów,
- 34 pracowników technicznych, w tym 26 z wykształceniem wyższym,
- 2 pracowników administracyjnych.

Wydział składa się z następujących jednostek organizacyjnych:

- Katedry Chemii Nieorganicznej (kierownik: prof. dr hab. Stanisław Kopacz),
- Katedry Informatyki Chemicznej i Chemii Fizycznej (kierownik: prof. zw. dr hab. inż. Zdzisław Hippe),
- Zakładu Chemii Ogólnej (kierownik: prof. dr hab. Bolesław Fleszar),
- Zakładu Chemii Organicznej (kierownik: prof. dr hab. inż. Mieczysław Kucharski),
- Zakładu Inżynierii i Sterowania Procesami Chemicznymi (kierownik: prof. dr hab. inż. Roman Petrus),
- Zakładu Technologii i Materiałoznawstwa Chemicznego (kierownik: prof. dr hab. inż. Henryk Galina),

- Zakładu Technologii Tworzyw Sztucznych (kierownik: prof. dr hab. inż. Włodzimierz Szlezyngier),
- Laboratorium Ochrony Środowiska Pracy (kierownik: dr inż. Stefania Respondek).

W ciągu 25 lat istnienia Wydziału pracujący w nim nauczyciele akademicy podnosili swoje kwalifikacje, uzyskując tytuły i stopnie naukowe. Bez uwzględnienia liczby nauczycieli akademickich, którzy uzyskali stopnie naukowe przed zatrudnieniem w Politechnice Rzeszowskiej, tytuł naukowy profesora otrzymało 3 pracowników Wydziału, stopień naukowy doktora habilitowanego - 7 nauczycieli akademickich, a stopień naukowy doktora - 47 asystentów, starszych asystentów i wykładowców.

Nauczyciele akademicy Wydziału Chemicznego Politechniki Rzeszowskiej prowadzą aktywną działalność naukową, której wymierne efekty uzyskane w latach 1988-1993 ujmuje podana tabela.

Ogólny dorobek naukowy pracowników Wydziału Chemicznego w latach 1988-1993

Rok	Monografie, rozprawy, skrypty	Artykuły naukowe	Patenty	Referaty, komunikaty
1988	4	14	3	52
1989	7	24	5	41
1990	9	33	6	57
1991	5	33	2	62
1992	6	34	2	36
1993	2	19	1	78
Ogółem	33	157	19	326

Dorobkiem Wydziału są także liczne wdrożenia wyników badań do praktyki naukowej i przemysłowej.

Wydział systematycznie poszerza zakres swojego uczestnictwa w działalności naukowo-badawczej w dziedzinie chemii i technologii chemicznej zarówno w skali krajowej, jak i międzynarodowej. Wyrazem tej aktywności jest m.in. zorganizowanie 5 międzynarodowych, 12 ogólnopolskich i kilkudziesięciu lokalnych konferencji, konwersatoriów, seminariów i szkół naukowych. Efektywnie pracuje Wydziałowe Seminarium Naukowe - forum prezentacji osiągnięć badawczych przez pracowników Wydziału i zapraszanych gości. Na liście gości wygłaszających wykłady na Wydziale Chemicznym znajduje się wiele prominentnych nazwisk uczonych z kraju i zagranicy (m. in. prof. prof. M. Schwartz (USA), H.J. Harwood (USA), P.A.D. de Maine (USA), A. Bobrow (USA), S. Sasaki (Japonia), D. Hummel (RFN), I. Ugi (RFN), E. Steger (RFN), W. Pippel (RFN), R. Salzer (RFN), G. Kateman (Holandia), L. Gribow (Rosja), V. Jaworowska (Ukraina), L. Johnson (USA), L. Woronin (Ukraina), J. T. Clerc (Szwajcaria), M. Shanahan (W. Brytania), J. W. Kennedy (Anglia), A. Sadlej (Szwecja), J.F. Rabek (Szwecja), J.M. Gumnicki (Ukraina), J. A. Zołotow (Rosja), Y.J. Korenman (Rosja), M. Mrnka (Czechy), D.T. Sawyer (USA), M.J.F. Leroy (Francja), W. Brostow (USA)).

Wielu pracowników Wydziału przebywało w renomowanych, zagranicznych ośrodkach naukowych bądź to jako wykładowcy, bądź też jako stypendyści naukowcy, co w istotny sposób wpłynęło na poziom prac naukowych realizowanych w Wydziale. Jednocześnie skonsolidowały się zespoły badawcze, specjalizujące się w takich zagadnieniach, jak:

- ekstrakcja i kompleksowanie jonów metali,
- informatyka chemiczna i chemometria,
- elektrosynteza i fizykochemia granicy faz elektrolit-metal,
- synteza monomerów,
- chromatografia przemysłowa, reaktory chemiczne, wymiana masy płyn-ciało stałe,
- napełnianie polimery i tworzywa sztuczne.

Wydział Chemiczny Politechniki Rzeszowskiej jest siedzibą następujących instytucji:

- Komisji Chemometrii i Komputeryzacji Chemii Analitycznej Komitetu Chemii Analitycznej PAN,
- Centrum Konsultacyjnego w zakresie komputeryzacji i stosowania metod statystycznych w chemii analitycznej,
- Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego,
- Koła Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego,
- Okręgowego Komitetu Olimpiady Chemicznej.

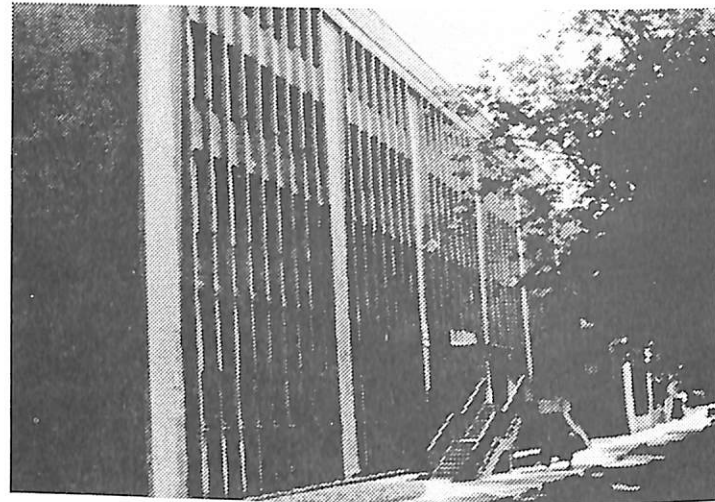
Wydział Chemiczny wypromował dotychczas 1160 inżynierów i magistrów inżynierów. W latach 1971-1985, oprócz studiów stacjonarnych, Wydział prowadził studia zaoczne w punktach konsultacyjnych w Dębicy, Nowej Sarzynie, Jasle i Sanoku. Ten system studiów umożliwił podniesienie kwalifikacji zawodowych wielu pracownikom zakładów bez konieczności uciążliwych wyjazdów do siedziby Uczelni oraz przyczynił się w istotny sposób do wzmocnienia ich kadry inżynierskiej.

W roku akademickim 1993/1994 studiuje na Wydziale 596 studentów na studiach dziennych i 163 studentów na studiach zaocznych. Wydział kształci studentów na 2 kierunkach studiów magisterskich: "technologia chemiczna" i "inżynieria materiałowa" (wspólnie z Wydziałem Budowy Maszyn i Lotnictwa). Zapewnia także obsługę dydaktyczną w zakresie nauczania chemii na innych kierunkach studiów w Politechnice Rzeszowskiej i Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. Nauczyciele akademicy Wydziału aktywnie działają w Sekcji Dydaktycznej Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego, sprawują także nadzór i opiekę merytoryczną nad nauczycielami chemii w regionie południowo-wschodniej Polski.

Istotne wzmocnienie Wydziału samodzielną kadrami upoważniło władze Uczelni do wystąpienia z wnioskiem do Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych o przyznanie Radzie Wydziału prawa nadawania stopni naukowych doktora.

Wydział Elektryczny

Dziekan
prof. dr hab. inż.
Jerzy Bajorek

Rys historyczny

Wydział Elektryczny Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie utworzono w 1965 r., odpowiadając na zgłaszane, szczególnie przez duże zakłady przemysłowe, zapotrzebowanie regionu południowo-wschodniej Polski. Był to kolejny etap rozwoju wyższych studiów technicznych w Rzeszowie, istniejących już od 1951 r. Wydział Elektryczny otrzymał uprawnienia do prowadzenia 4-letnich studiów dziennych oraz 4,5-letnich studiów zaocznych i wieczorowych na kierunku "elektrotechnika". Absolwenci uzyskiwali tytuł inżyniera elektryka.

Po zmianie w 1973 r. struktury Uczelni na instytutową utworzono Instytut Elektrotechniki pełniący funkcje wydziału. Od momentu przekształcenia w 1974 r. Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Politechnikę Rzeszowską Instytut Elektrotechniki kształcił studentów kierunku "elektrotechnika" na 4,5-letnich dziennych studiach magisterskich w specjalnościach:

- budowa maszyn i urządzeń elektrycznych,
- przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej,
- od roku 1976/1977 również w specjalności:
- automatyka i metrologia elektryczna.

Kontynuowano studia inżynierskie zaoczne i wieczorowe. Studia inżynierskie były prowadzone również w punkcie konsultacyjnym w Tarnobrzegu. Dla inżynierów elektryków otwarto 2-letnie studia magisterskie uzupełniające. Wydział uzyskał także uprawnienia do prowadzenia studiów podyplomowych w kilku specjalnościach. Kształcenie studentów i prace naukowo-badawcze były prowadzone w pięciu zakładach: Automatyki i Elektroniki, Elektrotechniki, Maszyn Elektrycznych, Metrologii Elektrycznej i Elektronicznej oraz Urządzeń Elektrycznych. Podsumowaniem tych działań organizacyjnych była w 1980 r. kilkudniowa konferencja programowa kierunku "elektrotechnika". Dzielne studia magisterskie wydłużono do pięciu lat.

Lata osiemdziesiąte to dalszy rozwój potencjału kadrowego i lokalowego, co pozwoliło na wyodrębnienie Instytutu Automatyki, który wraz z Instytutem Elektrotechniki wszedł w skład reaktywowanego Wydziału Elektrycznego. Instytut Elektrotechniki tworzyły zakłady: Elektrodynamiki, Elektrotechniki Teoretycznej, Energoelektroniki i Elektroenergetyki oraz Maszyn Elektrycznych.

Na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych wskutek likwidacji instytutów nastąpiło uproszczenie struktury organizacyjnej Politechniki Rzeszowskiej. Jednostkami organizacyjnymi wydziałów są obecnie katedry i zakłady. Po spełnieniu warunku formalnego zatrudniania profesora tytularnego zostały powołane zamiast dotychczasowych zakładów: Katedra Automatyki i Informatyki oraz Katedra Podstaw Elektroniki. Dodatkowo został powołany Zakład Systemów Cyfrowych, który przejął wiodącą rolę organizatora Uczelnianej Sieci Komputerowej.

Impulsem do dalszych przekształceń profilu działalności dydaktycznej Wydziału była nowa Ustawa o szkolnictwie wyższym z 12 września 1990 r. Ustawa zwiększyła uprawnienia Rady Wydziału w zakresie powoływania nowych specjalności oraz zmian planów i programów studiów. W odpowiedzi na liczne postulaty studentów i kandydatów na studia została powołana nowa specjalność "aparatura elektroniczna" oraz reaktywowana, zawieszona w latach osiemdziesiątych, specjalność "przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej", a specjalność "automatyka i metrologia" została przekształcona w dwie specjalności: "automatyka i informatyka" oraz "metrologia i systemy pomiarowe". Oferta kształcenia została rozszerzona o 4-letnie dzienne studia inżynierskie. Wymienione zmiany organizacyjne znalazły również swoje odzwierciedlenie w zmianach programowych - w dostosowywaniu przekazywanych studentom treści do dynamicznego rozwoju elektrotechniki, automatyki i elektroniki, a zwłaszcza powszechnego wykorzystania informatyki.

Kolejni dziekani Wydziału:

• **prof. dr hab. inż. Jerzy Sozański**
(1965-1967)

• **prof. dr hab. inż. Zygmunt Bajorek**
(1967-1971, 1982-1984)

• **doc. dr inż. Irena Kuzora-Ziarno**
(1971-1972)

• **prof. dr inż. Jan Woźniacki**
(1972-1973)

• **doc. dr inż. Jerzy Lewicki**
(1973-1982, 1984-1990)

• **prof. dr hab. inż. Jerzy Bajorek**
(od 1990 r.)

Studenci Wydziału Elektrycznego

Podstawowym zadaniem szkoły wyższej jest kształcenie, dlatego z satysfakcją należy podkreślić, że opracowana w ostatnich latach oferta specjalności i programów nauczania budzi duże zainteresowanie wśród kandydatów na studentów. W efekcie naukę na Wydziale podejmują liczne roczniki młodzieży lepiej przygotowanej do studiów i aktywniejszej w trakcie studiów niż średnio w skali Uczelni. Sprawdza się przyjęta formuła konkursu świadectw zamiast egzaminu wstępnego, z jednoczesnym znacznym zwiększeniem limitów przyjęć. Umożliwia ona uzupełnienie przygotowania wyniesionego ze szkoły średniej w trakcie I roku studiów, co jest szczególnie ważne dla dużej grupy absolwentów techników dobrze przygotowanych praktycznie, lecz słabiej teoretycznie. Wybór specjalności pod koniec trzeciego semestru studiów pozwala studentom lepiej poznać Wydział i zweryfikować swoje wcześniejsze deklaracje, a także - przy ograniczeniach kadrowych i bazy laboratoryjnej poszczególnych specjalności - premiować prawem pierwszeństwa w wyborze specjalności studentów uzyskujących najlepsze wyniki na I roku studiów.

Na szczególną uwagę zasługują osiągnięcia przez studentów Wydziału wyniki w nauce. Największa w Uczelni sprawność nauczania stała się swego rodzaju "specjalnością" Wydziału Elektrycznego. Miernikiem bieżących wyników nauczania jest również liczba stypendiów za wyniki w nauce. W semestrze letnim roku akademickiego 1993/1994 na II roku studiów stypendium to otrzymywało 84 studentów na 278 zarejestrowanych, na III roku - 59 na 165 zarejestrowanych, na IV roku - 89 na 113 zarejestrowanych, a na V roku - 72 na 91 zarejestrowanych.

Bardzo wysokie oceny uzyskują studenci Wydziału także na zagranicznych uczelniach. Zwiększające się możliwości współpracy międzynarodowej pozwalają na realizację różnych form wymiany studentów, a dotychczasowe doświadczenia zachęcają do jej rozszerzenia. Przykładowo w roku akademickim 1992/1993 student III roku Andrzej Piejko studiował 3 miesiące w IUT Montpellier-Nimes (F), uzyskując zaliczenie 6 semestru, natomiast student V roku Grzegorz Baran 10 semestr studiów i pracę dyplomową realizował w Fachhochschule für Technik w Bielefeld (D). W roku akademickim 1993/1994 dwaj studenci V roku: Jacek Leśniak (energoele-

ktronika) i Paweł Hołub (kompatybilność elektromagnetyczna) zaliczyli 9 semestr i zrealizowali podstawową część prac dyplomowych w Hochschule für Technik und Wirtschaft Zwickau (D), dwóch studentów z Fachbereich Elektrische Energietechnik, Universität Gesamthochschule-Paderborn, Abt. Soest (D) odbyło semestralną praktykę dyplomową w Zakładzie Układów Elektronicznych. Do wyjazdu do Bielefeld, Soest i Zwickau przygotowują się kolejni studenci Wydziału.

Poszerzanie oferty kształcenia

Systematyczny rozwój kadry i bazy laboratoryjnej pozwala w coraz większym stopniu dostosować ofertę form kształcenia i specjalności do oczekiwań kandydatów na studia oraz potrzeb regionu. Obecnie są prowadzone:

- studia dzienne magisterskie (5-letnie) na specjalnościach: "automatyka i informatyka", "aparatura elektroniczna", "metrologia i systemy pomiarowe", "maszyny elektryczne" oraz "przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej",
- studia dzienne inżynierskie (4-letnie) na specjalnościach: "aparatura elektroniczna", "metrologia i systemy pomiarowe", "maszyny elektryczne" oraz "przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej",
- studia zaoczne inżynierskie (4,5-letnie) na specjalnościach: "informatyka, aparatura elektroniczna i metrologia" oraz "przetwarzanie i użytkowanie energii elektrycznej",
- studia podyplomowe w zakresie wymienionych specjalności.

Wszystkie podane specjalności są realizowane w ramach kierunku "elektrotechnika".

Absolwent Wydziału Elektrycznego otrzymuje wykształcenie niezbędne do wykonywania zawodu inżyniera w szeroko rozumianej automatyce, elektronice i elektroenergetyce. Może ubiegać się o zatrudnienie w zakładach wytwórczych i usługowych informatyki, automatyki, elektroniki, elektrotechniki i elektromechaniki oraz w służbach utrzymania ruchu i ośrodkach obliczeniowych wszelkich innych gałęzi produkcji i usług.

Od początku studiów studenci Wydziału Elektrycznego dokonują wyboru części zajęć według własnych zainteresowań lub uznania. Już na pierwszym semestrze wybierają dwa przedmioty z sześciu przedmiotów humanistycznych, od semestru drugiego decydują się na jeden język obcy, a od semestru szóstego kontynuują lub wybierają drugi język obcy. Pod koniec semestru trzeciego dokonują wyboru specjalności, co jest jednocześnie wyborem dużego bloku przedmiotów specjalnościowych. Na IV i V roku studenci wybierają po dwa

Pracownia komputerowa w Zakładzie Elektrotechniki Teoretycznej

Fot. M. Misiakiewicz

przedmioty techniczne z szerokiej oferty, co roku uzupełnianej nowymi propozycjami. Katedry i zakłady corocznie proponują tematykę prac dyplomowych studentom siódmego semestru. Na ogół liczba tematów jest znacznie większa niż liczba dyplomantów. Coraz częściej studenci IV i V roku realizują program pod kątem osobistych zainteresowań, w indywidualnym toku studiów.

Pracownicy Wydziału Elektrycznego

Możliwości kształcenia określonej liczby studentów i prezentowania im ofert wyboru specjalności są nieodłącznie związane ze stanem kadry nauczycieli akademickich. W Wydziale Elektrycznym obserwujemy systematyczny rozwój kadry zarówno liczbowy, jak i mierzony uzyskiwanymi stopniami oraz tytułami akademickimi. Obecnie Wydział zatrudnia 2 profesorów zwyczajnych z Politechniki Lwowskiej, 2 profesorów nadzwyczajnych z tytułem naukowym profesora, 9 doktorów habilitowanych na stanowiskach profesorów nadzwyczajnych, 1 docenta, 34 adiunktów, 56 asystentów oraz 6 starszych wykładowców i wykładowców. W katedrach i zakładach pracuje ponadto 28 pracowników inżynieryjno-technicznych, a w dziekanacie 5 pracowników administracyjnych.

Ponieważ poziom zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych w szkole wyższej jest kształtowany przez prace naukowo-badawcze, zatem z satysfakcją należy odnotować znaczące osiągnięcia Wydziału w tej dziedzinie. Globalną miarą oceny Wydziału jest zaliczenie go do kategorii B przez Komitet Badań Naukowych, a miarą bieżących osiągnięć są liczne publikacje w międzynarodowych i krajowych periodykach naukowych oraz udział wielu pracowników w międzynarodowych i krajowych konferencjach czy sympozjach. Pracownicy Wydziału uzyskali liczne granty Komitetu Badań Naukowych, wśród których można przykładowo wymienić realizowane w ostatnich dwóch latach tematy:

- Efekt gorących nośników i degradacja elektryczna tranzystorów MOS jako czynniki determinujące granice scalania układów MOS-VLSI (prof. F. Grabowski),
- Perkolacyjny model kompozytów metal-izolator: warstwy RuO-szkło, komputerowe projektowanie technologii (prof. A. Kusy),
- Wieloprocesorowy 32-bitowy układ sterowania robota laboratoryjnego (prof. L. Trybus),
- Komunikacja pozioma i redundancja w rozproszonym systemie automatyki (prof. L. Trybus).

Ważnym miernikiem aktywności naukowej każdego ośrodka naukowego jest organizowanie konferencji, sympozjów i seminariów. Warto więc odnotować, że w mijającym roku akademickim odbyły się trzy zjazdy naukowe, bardzo pozytywnie ocenione przez ich uczestników:

- 17th Conference and Exhibition of the International Society for Hybrid Microelectronics - Poland Chapter, Rzeszów - Solina, 15-18 September 1993 (organizator: prof. W. Kalita),
- Seminarium Rzeszowsko-Lwowskie "Metody i technika przetwarzania sygnałów w pomiarach fizycznych", 26 listopada 1993 r. (organizator: prof. A. Kowalczyk),
- IV Sympozjum Środowiskowe "Zastosowania elektromagnetyzmu w nowoczesnych technikach i technologiach", Łańcut, 30 maja - 1 czerwca 1994 r. (organizator: prof. S. Apasewicz).

Współpraca zagraniczna

Ostatnie lata zaznaczyły się wyraźnym zwiększeniem możliwości współpracy i wymiany międzynarodowej. Wspomniane formy wymiany studentów stanowią elementy większych umów i programów, obejmujących również pracowników. Oprócz wieloletnich umów podpisanych z:

- Fachbereich Elektrische Energietechnik, Universität Gesamthochschule-Paderborn, Abt. Soest (D) - (pierwsza w Politechnice Rzeszowskiej umowa wydziału z wydziałem uczelni zagranicznej),
- Hochschule für Technik und Wirtschaft, Zwickau,
- European Center of Electromagnetic Transients Program, Leuven,
- Uniwersytetem Technicznym w Koszycach,
- Państwowym Uniwersytetem - Politechniką Lwowską,

intensywne są kontakty wielu pracowników Wydziału z ich zagranicznymi partnerami w realizacji bieżących tematów badawczych.

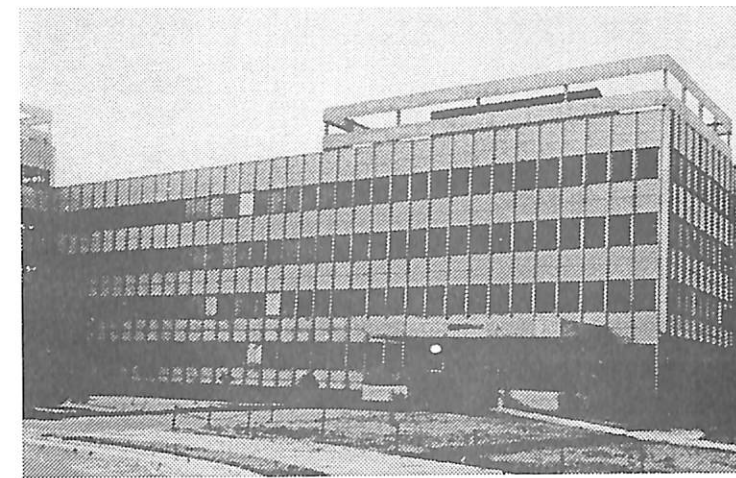
Duże znaczenie dla zintensyfikowania kontaktów z krajami Unii Europejskiej miała realizacja w latach 1992-1993 w ramach programu TEMPUS projektu "Development of Cooperative Courses of Study in Management and Engineering" we współpracy z Fachhochschule Braunschweig/Wolfenbüttel (D), Hochschule für Technik und Wirtschaft Zwickau (D), Fachhochschule für Technik Eblingen (D), Coventry Polytechnic (UK), IUT Montpellier-Nimes (F), Università di Brescia (I), Politecnico Milano (I), Technical University Russe (BU). Projekt ten pozwolił nauczycielom akademickim Wydziału na zapoznanie się z organizacją kształcenia w wielu uczelniach zagranicznych. Realizacja projektu przyniosła Wydziałowi również bardzo wymierne korzyści w postaci dwóch nowych laboratoriów:

- laboratorium naukowo-dydaktycznego techniki mikroprocesorowej (Zakład Układów Elektronicznych),
- laboratorium systemów informacyjno-pomiarowych (Zakład Metrologii i Systemów Pomiarowych).

Na odnotowanie zasługuje również rozpoczęcie w roku akademickim 1993/1994 wykładów fakultatywnych prowadzonych przez profesorów uczelni zagranicznych. Na wiosnę bieżącego roku cykle wykładów wygłosili:

- prof. D. Sperling z Hochschule für Technik und Wirtschaft (Zwickau) na temat "Elektromagnetische Verträglichkeit",
- prof. M. Schultze z Hochschule für Technik und Wirtschaft (Zwickau) na temat "Halbleiterleistungsbaulemente",
- prof. F.-J. Schmitte z Fachbereich Elektrische Energietechnik, Universität Gesamthochschule-Paderborn (Soest) na temat "Semiconductor Sensors".

Rozwijanie wymienionych przykładowo form współpracy międzynarodowej przyspiesza włączenie Wydziału zarówno w międzynarodowe programy prac naukowo-badawczych, jak i programy doskonalenia nowoczesnych form kształcenia inżynierów elektryków. Aktywność w tym zakresie powinna pozwolić na adaptowanie przez Wydział nowych rozwiązań, sprawdzonych w innych krajach i jednocześnie odpowiadających temu etapowi rozwoju, na którym znajduje się obecnie nasz kraj.

Wydział Zarządzania i Marketingu

Wydział Zarządzania i Marketingu został utworzony w 1993 r., a więc jest najmłodszą jednostką organizacyjną Uczelni. Podstawowy skład kadry nauczającej pochodzi z istniejących wcześniej jednostek międzywydziałowych: Katedry Organizacji i Zarządzania, Zakładu Nauk Humanistycznych oraz niektórych zakładów Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa. Do prowadzenia niektórych przedmiotów Wydział pozyskał profesorów zatrudnionych w innych uczelniach, jak Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Akademię Ekonomiczną w Katowicach i Wrocławiu.

Wydział prowadzi obecnie kształcenie studentów na kierunku "zarządzanie i marketing", w cyklu siedmiosemestralnym, kończonym stopniem licencjata. W najbliższym okresie przewiduje się otwarcie studiów magisterskich oraz wyodrębnienie specjalności. Prowadzony kierunek studiów cieszy się bardzo dużą popularnością wśród absolwentów szkół średnich. Na pierwszym roku studiuje 240 osób.

Dziekan
prof. dr hab. inż.
Stanisław Wolek

Pracownia komputerowa w Katedrze Organizacji i Zarządzania (Fot. M. Miśkiewicz)

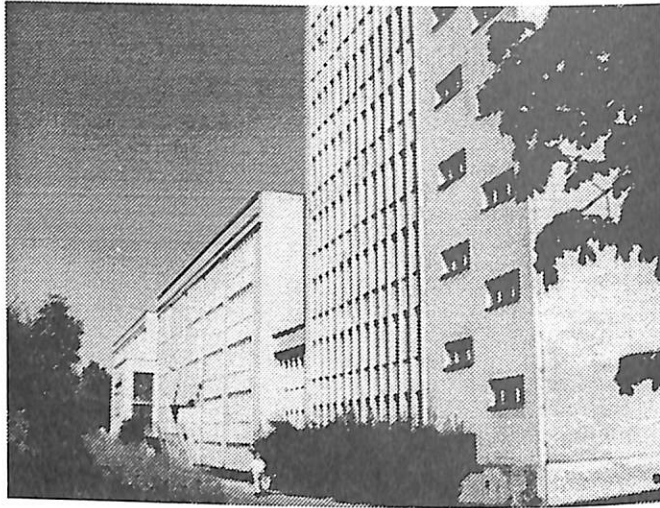
W Wydziale pracuje aktualnie blisko 40 nauczycieli akademickich, w tym 1 profesor zwyczajny, 8 profesorów nadzwyczajnych i 12 adiunktów, zorganizowanych w cztery jednostki:

- Katedrę Organizacji i Zarządzania,
- Zakład Ekonomii,
- Zakład Marketingu,
- Zakład Nauk Humanistycznych.

W swoich założeniach programowych Wydział ma na celu kształcenie zawodowych kadr organizatorów i kierowników, przygotowanych do pracy w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego. Absolwent uzyskuje wiedzę humanistyczną i w pewnym zakresie techniczną, gruntowne przygotowanie ekonomiczne i dotyczące organizacji, zarządzania i marketingu, z ich psychologicznymi, socjologicznymi uwarunkowaniami. Duży nacisk jest położony na języki obce oraz programowanie i użytkowanie komputerów. Wydział prowadzi także kształcenie studentów innych kierunków studiów w zakresie przedmiotów ogólnych, takich jak ekonomia, socjologia, filozofia czy nauki humanistyczne.

Biblioteka Główna

Dyrektor
mgr Elżbieta Kaluża

Pierwsza wzmianka o bibliotece znajduje się w wykazie wydatków Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie za okres od 15 lipca do 31 grudnia 1951 r., skierowanym do Departamentu Nauk Technicznych MSZW. Za kwotę 2 500 zł zakupiono 1 000 książek i 15 tytułów czasopism. Nie wiadomo, jaką formę organizacyjną miała ówczesna biblioteka uczelniana, dla której zakupiono wzmiankowany księgozbiór. Wiadomo natomiast, że pod nr 1 w księdze inwentarzowej został zapisany 9 grudnia 1951 r. podręcznik Władysława Nowakowskiego "Metody oczyszczania wody zasilającej kotły". Kosztował 23 zł.

W momencie utworzenia w 1963 r. samodzielnej Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Rzeszowie biblioteka liczyła około 6 000 woluminów. Mieściła się w b. Domu Młodego Robotnika przy ul. M. Curie-Skłodowskiej. Miała też etatowego bibliotekarza. Był nim nieodżałowanej pamięci kolega Lesław Czaplicki. W dwa lata później bibliotekę przeniesiono do budynku głównego przy ul. Wincentego Pola. Powstała pierwsza czytelnia społeczno-politycznej, czytelnia zbiorów specjalnych, pracownia zbiorów audiowizualnych i wypożyczalnia międzybiblioteczna.

W 1970 roku bibliotekę przeniesiono po raz kolejny, tym razem do biurowca przy ul. M. Curie-Skłodowskiej. Nowy budynek nie zachwycał funkcjonalnością pomieszczeń, ale mógł zaimponować metrażem. W tym ośmiokondygnacyjnym budynku biblioteka otrzymała cztery piętra. Oprócz działów teoretycznych mieściły się tam: wypożyczalnia, czytelnia ogólna, czytelnia czasopism, czytelnia literatury społeczno-politycznej, czytelnia zbiorów specjalnych, pracownia zbiorów audiowizualnych i wypożyczalnia międzybiblioteczna.

W maju 1972 r. część księgozbioru została przeniesiona do nowego budynku Instytutu Technologii Chemicznej, gdzie powstała biblioteka pracująca na rzecz pracowników i studentów Instytutu Technologii Chemicznej oraz Budownictwa i Inżynierii Środowiska. Była to pierwsza czytelnia wydziałowa.

18 lipca 1973 r. zarządzeniem nr 73 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego nadało bibliotece status Biblioteki Głównej, jako jednostki międzywydziałowej WSI w Rzeszowie. Funkcję dyrektora objęła mgr Ewa Bieniasz - dotychczasowy kierownik biblioteki - którą pełniła do 1991 r. Z dniem 1 lipca 1991 r. na stanowisko dyrektora została powołana mgr Elżbieta Kaluża. W okresie wakacji 1976 r. zostały scalone i przeniesione z górnych pięter księgozbiory czytelni specjalistycznych. Dzień inauguracji roku akademickiego 1976/1977 był dniem otwarcia nowej, dużej czytelni naukowej - Czytelni Głównej. W 1983 roku została podjęta decyzja o utworzeniu następnej czytelni wydziałowej dla pracowników i studentów Instytutu Lotnictwa. Czytelnia rozpoczęła działalność 1 października 1984 r. W lutym 1992 r. został tam przeniesiony również księgozbiór biblioteki Zakładu Nauk Humanistycznych. Od 1993 roku w obiektach Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa zlokalizowano nowy Wydział Zarządzania i Marketingu. Zorganizowana przed dziesięć laty czytelnia nie mogła pomieścić wszystkich użytkowników. W tej sytuacji jej lokal

jest powiększony o nowe pomieszczenie, w którym będzie otwarta od roku akademickiego 1994/1995 sala czytelniana dla Wydziału Zarządzania i Marketingu.

14 maja 1992 r. decyzją Rektora utworzono Sekcję Literatury Emigracyjnej. Sekcja gromadzi i udostępnia książki oraz czasopisma wydane od września 1939 r. na obczyźnie. Są one darem Polonii brytyjskiej dla Biblioteki Głównej.

Biblioteka była miejscem kilku wystaw: 1978 r. - wystawa Instytutu Brytyjskiego "Książka techniczna do nauki języka angielskiego"; 1979 r. - wystawa British Council "Computers and their Applications"; 1992 r. - wystawa "Literatura emigracyjna - dar Polaków z Anglii dla Politechniki Rzeszowskiej" i wystawa książki naukowej "Ekonomia - Informatyka - Chemia - Inżynieria". W 1993 roku była też organizatorem pierwszej w swojej historii ogólnopolskiej konferencji naukowej "Opracowanie rzeczowe w komputerowych systemach bibliotecznych".

Przez dotychczasowe 43 lata następował systematyczny rozwój biblioteki, rósł jej księgozbiór, zwiększała się powierzchnia. Półtoratysięczny księgozbiór z 1951 r. rozrósł się do 400 000 jednostek inwentarzowych, a powierzchnia do 2 100 m². Liczba czytelników wzrosła z kilkudziesięciu osób do kilku tysięcy. Pióra i długopisy zostały zastąpione komputerami. Książki kupowane do niedawna w najbliższej księgarni są sprowadzane obecnie z całego świata. Osiągnięto wiele, wiele jeszcze jednak jest do zrobienia. Tak jak książka jest nierozzerwalnym elementem procesu dydaktycznego i naukowego, tak biblioteka, która ją gromadzi, opracowuje i udostępnia, jest integralną częścią Uczelni. Była, jest i będzie nią zawsze.

Absolwenci Politechniki Rzeszowskiej - WHO IS WHO (część pierwsza)

Cd. ze str. 1

AMBICKI Bogusław, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

BABIARZ Jacek, mgr inż., Dyrektor Fabryki Wódek "Polmos", Łańcut, ul. Kolejowa 1

BAĆ Adam, inż., Dyrektor Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, Oddział w Rzeszowie - RGK Sp. z o.o., ul. Staszica 24

BAJOREK Jerzy, prof. dr hab. inż., Dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Rzeszowskiej

BAJOREK Władysław, inż., Zastępca Dyrektora ds. Produkcji Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Mielec" S.A., Mielec, ul. Wojska Polskiego 3

BANAT Zdzisław, inż., Zastępca Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Wojewódzkiego, Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15

BARANOWSKI Jacek, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A. Warszawa

BARCZAK Kazimierz, inż., Burmistrz Miasta i Gminy Głogów Młp., Głogów Młp., Rynek 1

BIEDA Tadeusz, inż., Zastępca Dyrektora ds. Produkcji Budowlano-Montażowej Zakładów Produkcyjno-Usługowych "Instal-Rem" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Hanasiewicza 19

BISKUPSKI Krzysztof, inż., Prezes Zarządu "Polmozbyt - Rzeszów" S.A., Rzeszów, ul. Rejtana 67

BOBER Janusz, mgr inż., Prezes Firmy Informatyczno-Komputerowej "Optimus-Comfort" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Słowackiego 20

BOGUSŁAWSKA-ŁUCZAK Barbara, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A. Warszawa

BUCZEK Witosław, mgr inż., Dyrektor "Res Motors" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Szopena 51

BUCZKOWSKI Roman, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

BURDA Marian, inż., Dyrektor "Elektromontażu - Rzeszów" S.A., Rzeszów, ul. Słowackiego 20

BURMAN Maciej, mgr inż., Dyrektor Oddziału Towarzystwa Ubezpieczeniowego TUK S.A., Rzeszów, ul. Zygmuntowska 9

BURY Janusz, mgr inż., Dyrektor Administracyjny Politechniki Rzeszowskiej

BYLINOWSKI Włodzimierz, mgr inż., Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Wdrożeniowego BBT Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Techniczna 22a

CEBULAK Tadeusz, mgr inż., Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Rzeszów" S.A., Rzeszów, ul. Hetmańska 120

CHODOROWSKI Janusz, inż., Prezydent Miasta Mielca, Mielec, ul. Żeromskiego 26

CHORZĘPA Władysław, inż., Główny Technolog Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Mielec" S.A., Mielec, ul. Wojska Polskiego 3

CICHOWICZ Waldemar, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

CIESIELSKA Marta, mgr inż., Dyrektor Biura Projektowego Budownictwa "Projektobud", Rzeszów, ul. Wyspiańskiego 33

CIUBA Bogdan, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

CZECH Dariusz, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

CZEPIELA Kazimierz, inż., Burmistrz Miasta i Gminy Kolbuszowa, Kolbuszowa, ul. Obr. Pokoju 21

CZYŻOWSKI Marek, mgr inż., Właściciel Zakładu Produkcyjno-Usługowo-Handlowego "El-Mark", Rzeszów, ul. Rejtana 10

ĆMIL Andrzej, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

DUBER Andrzej, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

DUDEK Jerzy, mgr inż., Dyrektor Techniczny Zakładów Naprawy Samochodów, Boguchwała, ul. Techniczna 5

DUDZIC Jerzy, mgr inż., Zastępca Dyrektora Zespołu Szkół Elektryczno-Mechanicznych, Rzeszów, ul. Hetmańska 120

DYMARA Zbigniew, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

DYRDA Jerzy, inż., Dyrektor "Ami Res Es System Group", Rzeszów, ul. M. Langiewicza 18

ERNT Karol, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

FILA Jerzy, mgr inż., Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Usług Produkcyjnych "Prebud" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Targowa 1

FORYŚ Krzysztof, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

FRĄCZEK Józef, mgr inż., Senator RP, Biuro Senatorskie, Rzeszów, ul. Fredry 4

FUDALI Stanisław, mgr inż., Dyrektor "Mercedes-Benz" Sobiesław Zasada Centrum S.A., Oddział w Rzeszowie, ul. M. Langiewicza 18

GARCZEWSKI Jarosław, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A. Warszawa

GAWEL Adam, mgr inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego "Merolex" Sp. z o.o., Stalowa Wola, ul. Okulickiego 53a; Dyrektor Zakładu Mechanika Maszyn "Merol-STG", Stalowa Wola, ul. Niezłomnych 43

GAWRON Andrzej, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

GŁADZIK Waldemar, mgr inż., Dyrektor Zakładu Lotniczego Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Rzeszów" S.A., Rzeszów, ul. Hetmańska 120

GODZINA Grzegorz, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

- GOIK Damian**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- GOJNY Wacław**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- GOLEŃ Edward**, inż., Prezes Zarządu, Dyrektor Naczelny Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A., Rzeszów, ul. 8 Marca 6
- GÓRAL Marian**, inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Budownictwa Mieszkaniowego "Instal-Bud" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Hanasiewicza 6
- GÓRECKI Antoni**, inż., Właściciel Firmy Informatyczno-Komputerowej "Gantel", Zakład Elektroniki, Rzeszów, ul. płk. Lisa-Kuli 20
- GÓRNY Jarosław**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, Zastępca Szefa Pilotów, PLL LOT S.A., Warszawa
- GRABOWSKI Paweł**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- GRAD Jerzy**, mgr inż., Zastępca Dyrektora ds. Technicznych Zakładu Usług Wodno-Budowlanych, Rzeszów, ul. Przemysłowa 14
- GRAMATYKA Tadeusz**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- GRĘBOWSKI Ryszard**, inż., Zastępca Dyrektora Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa "Eltor", Rzeszów, ul. Baczyńskiego 7
- GROCHAŁA Tomasz**, mgr inż., Zastępca Dyrektora Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego S.A., Rzeszów, ul. 8 Marca 6
- GRUBA Grzegorz**, mgr inż., Współwłaściciel Firmy "Xerrex", Grzegorz Woźniak i Spółka, Rzeszów, ul. Piłsudskiego 17
- HESS Jacek**, mgr inż., Zastępca Dyrektora Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego "Budres" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. ks. Jałowego 8a
- HETNAROWICZ Ryszard**, inż., Prezes Zarządu Firmy "Pro-Kom" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Zygmuntowska 9
- HLUBIŃSKI Mirosław**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- HULEK Ryszard**, inż., Dyrektor Spółdzielni Rzemieśniczej "Budowlani", Rzeszów, ul. Piłsudskiego 17
- JACKIEWICZ Jarosław**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- JADACH Marek**, mgr inż., Dyrektor Oddziału Polskich Linii Lotniczych "LOT" S.A., Rzeszów, pl. Ofiar Getta 6
- JAKUBAS Tadeusz**, mgr inż., Zastępca Dyrektora ds. Technicznych Zakładów Chemicznych "Organika-Sarżyna", Nowa Sarżyna, ul. Chemików 1
- JAKUBIEC Tadeusz**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- JANIEC Mirosław**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT, S.A., Warszawa
- JANKOWSKI Franciszek**, inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego BJS, Rzeszów, ul. Handlowa 3
- JASZCZYŃSKI Ryszard**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- JECZEŃ Leonard**, inż., Zastępca Dyrektora ds. Handlowych Okręgowej Dyrekcji CPN, Rzeszów, ul. Ujejskiego 3; Prezes Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska"
- JÓZKO Maciej**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KANIA Dariusz**, mgr inż., Szef Wyszolenia Aeroklubu, Kielce, Lotnisko Masłów
- KARA Roman**, mgr inż., Zastępca Dyrektora ds. Produkcji Zakładów Mechanicznych Huty "Stalowa Wola", Stalowa Wola, ul. Kwiatkowskiego 1
- KARDASZ Ryszard**, dr inż., Dyrektor Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Maszyn Ziemnych, Stalowa Wola, ul. Kwiatkowskiego 1
- KAWA Janusz**, mgr inż., Zastępca Dyrektora ds. Rozwoju i Usług Telekomunikacji Polskiej S.A., Zakład Telekomunikacji, Rzeszów, ul. Piłsudskiego 35
- KAWALEC Adam**, inż., Dyrektor Konserwacji "Bis" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Przy Torze 1
- KAWALEC Andrzej**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KĘDZIOR Andrzej**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KIRA Wiesław**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- KOKOTKIEWICZ Henryk**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KOŁODZIEJ Wojciech**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- KOPCZYK Lesław**, inż., Dyrektor ds. Technicznych - Współwłaściciel Przedsiębiorstwa Produkcyjnego i Usługowo-Handlowego "Modus" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Hetmańska 120
- KOPER Piotr**, mgr inż., II pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- KOSIOROWSKI Franciszek**, inż., Dyrektor Miejskiego Przedsiębiorstwa Dróg i Mostów sp. z o.o., Rzeszów, ul. Naruszewicza 18
- KOSTKA Ryszard**, inż., Dyrektor Dystrybucji Olejów i Smarów "Areca", Ostrów pod Ropczycami
- KOWALKOWSKI Krzysztof**, mgr inż., Szef Wyszolenia Aeroklubu, Zielona Góra, Lotnisko Przylep
- KOZŁOWSKI Janusz**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- KÖHLER Juliusz**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- KÓRNIK Janusz**, mgr inż., Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego, Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15
- KRAS Kazimierz**, inż., Główny Inżynier Elektrowni "Kozienice", Świerze Górne
- KROK Robert**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KRUCZEK Włodzimierz**, dr inż., Dyrektor "Wamexu" Sp. z o.o., Warszawa, ul. Pożaryskiego 28

- KRZYSZTOSZEK Jacek**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- KUKWA Wiesław**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- LEŚNIAK Roman**, inż., Dyrektor ds. Utrzymania Ruchu Zakładów Porcelany Elektrotechnicznej "Zapel" S.A., Boguchwała, ul. Techniczna 1
- LIPIŃSKI Janusz**, dr inż., Dyrektor Automarketu "Export-Import" S.C., Boguchwała, ul. Tkaczowa 21
- LONGAWA Jan**, mgr inż., Dyrektor Fabryki Amortyzatorów "Polmo" S.A., Krosno, ul. Okulickiego 7
- LUNIEWSKI Krzysztof**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- MAGOŃ Henryk**, mgr inż. II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- MAKARA Mariusz**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- MAKIEWICZ Marek**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- MAŁYSA Stanisław**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- MARCINIEC Leon**, mgr inż., Dyrektor Wytwórni Filtrów "PZL-Sędziszów", Sędziszów Młp., ul. Fabryczna 4
- MARKOWSKI Tadeusz**, prof. dr hab. inż., Dziekan Wydziału Budowy Maszyn i Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej
- MAĆIK Leszek**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- MERLAK Piotr**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- MILCZANOWSKI Stanisław**, inż., Prezes Sanockiej Spółdzielni Mieszkaniowej, Sanok, ul. Sienkiewicza 1
- MOSKALENKO Grzegorz**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- OCZOŚ Andrzej**, inż., Prezes Firmy "Doresco" Sp. z o.o., Autoryzowany Partner "Sony Poland", Rzeszów, ul. płk. Lisa-Kuli 19
- OLECKO Edward**, mgr inż., Burmistrz Miasta i Gminy, Sanok, Rynek 1
- OLOŚ Robert**, mgr inż., II pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- ORTYL Władysław**, mgr inż., Dyrektor Agencji Rozwoju Regionalnego "Mar" S.A., Mielec, ul. Szopena 18
- ORZECH Stefan**, mgr inż., Dyrektor ds. Marketingu - Współwłaściciel Przedsiębiorstwa Produkcyjnego i Usługowo-Handlowego "Modus" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Hetmańska 120
- OWSIANY Henryk**, mgr inż., Zastępca Dyrektora Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa "Eltor", Rzeszów, ul. Baczyńskiego 7
- PACYGA Franciszek**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- PAPUZIŃSKI Adam**, mgr inż., Dyrektor "Res Motors" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Szopena 51
- PAWLAK Jacek**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- PECKA Wiesław**, dr inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Handlowo-Usługowego "Elektronik - HLX" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Sucharskiego 2
- PERŁOWSKI Andrzej**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- PIAŚCIŃSKI Romuald**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa
- PIEKARCZYK Andrzej**, mgr inż., Zastępca Dyrektora Administracyjnego Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Rzeszów, ul. ks. Jałowego 24
- PODKAMIENNY Jan**, inż., Dyrektor Naczelny Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego "Wipol" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Targowa 1
- PRASKI Andrzej**, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- PROKOPIUK Marek**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- RAK Marek**, mgr inż., Wiceprezes Usługowo-Produkcyjnej Spółdzielni Pracy "Społem", Rzeszów, ul. Torowa 5
- RUMIŃSKI Tadeusz**, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa
- RUSIN Jan**, mgr inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa "Eltor", Rzeszów, ul. Baczyńskiego 7
- RYZNAR Stanisław**, inż., Dyrektor Zakładu Obsługi Energetycznej Sanockich Zakładów Przemysłu Gumowego "Stomil" S.A., Sanok, ul. Reymonta 19
- SADECKI Adam**, inż., Dyrektor Powszechnego Banku Budowlanego "Invest-Bank", Rzeszów, ul. Zygmuntowska 9
- SAWICKI Tadeusz**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- SIERAKOWSKI Grzegorz**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- SITKO Krzysztof**, mgr inż., cpt. pil. BAE 146, Linia Lotnicza "Condor", Niemcy
- SKONIECZNY Bogdan**, mgr inż., Zastępca Dyrektora Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego BJS, Rzeszów, ul. Handlowa 3
- SKUBISZEWSKI Marian**, inż., Dyrektor Zakładów Produkcyjno-Usługowych "Instal-Rem" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Hanasiewicza 19
- SKWARCZOWSKI Andrzej**, inż., Współwłaściciel Zakładu Produkcji Urządzeń Wtryskowych "Plastinsert", Paryż - 94120 Fontenay S-Bois, Francja
- SŁOMCZYŃSKI Witold**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- SŁONINA Janusz**, mgr inż., Prezes Polsko-Amerykańskiej Inicjatywy Budowlanej "Maxbud" Ltd., Rzeszów, ul. Rejtana 6
- SOBCZYK Marek**, inż., Dyrektor ds. Produkcyjno-Technologicznych Zakładów Porcelany Elektrotechnicznej "Zapel" S.A., Boguchwała, ul. Techniczna 1
- SOCHA Bronisław**, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa
- SOŁONIEWICZ Tomasz**, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

SOWA Tadeusz, mgr inż., Wójt Gminy Ostrów

STĘPAK Lech, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

STRASIŃSKI Lesław, inż., Dyrektor Zakładu Fabrykacji Wytwórn Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Mielec" S.A., Mielec, ul. Wojska Polskiego 3

SYNAL Andrzej, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

SYSIO Krzysztof, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

SZADKOWSKI Bogusław, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

SZALWA Adam, mgr inż., Zastępca Dyrektora "Elektromontażu - Rzeszów" S.A., Rzeszów, ul. Słowackiego 20

SZARZEC Adela, mgr inż., cpt. pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

SZCZYGIEŁ Jerzy, inż., Burmistrz Miasta Łańcuta, Łańcut, ul. Piłsudskiego 7

SZOSTEK Cezary, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

SZYK Robert, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

SZYMAŃSKI Andrzej, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

SZYMAŃSKI Andrzej, mgr inż., II pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa

ŚMIELKIEWICZ Andrzej, mgr inż., cpt. pil. Boeing 757, United Airlines, USA

ŚMIETANA Piotr, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

ŚWIDERSKI Dariusz, mgr inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Prywatnego "Ledar" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Wetlińska 7

ŚWIDZIŃSKI Roman, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

ŚWIERCZYŃSKI Zbigniew, mgr inż., Szef Pilotów w WSK "PZL-Mielec" S.A., Mielec, ul. Wojska Polskiego 3

TABIN Jan, mgr inż., II pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa

TABISZ Stanisław, mgr inż., Burmistrz Miasta i Gminy Lesko, ul. Parkowa 1

TEREJLIS Zbigniew, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa

TOKARZ Paweł, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

TYLUTKI Henryk, mgr inż., Zastępca Dyrektora Rejonu Energetycznego ds. Technicznych, Rzeszowski Zakład Energetyczny S.A., Rejon Energetyczny Rzeszów-Miasto, Rzeszów, ul. 8 Marca 4

URJASZ Jan, mgr inż., Właściciel - Wiceprezes Firmy Informatyczno-Komputerowej "Pro-Kom" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Zygmuntowska 9

WALASZCZYK Janusz, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

WAŃCZYK Witold, inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Handlowego "Integral", Rzeszów, ul. M. Langiewicza 37

WARCHOŁ Janusz, mgr inż., Dyrektor Biura Podróży "First Class", Rzeszów, ul. Asnyka 6

WARZYSZYŃSKI Jacek, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

WASIAK Mariusz, inż., Zastępca Dyrektora ds. Produkcji Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego "Wipol" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Targowa 1

WIEPRZOWSKI Tomasz, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

WIGLUSZ Waldemar, mgr inż., Dyrektor Urzędu Wojewódzkiego, Przemysł, pl. Dominikański 4

WILCZOPOLSKI Wiesław, dr inż., Dyrektor Zakładu Metalowego "Pilzno", Pilzno, ul. Lwowska 39

WILCZYŃSKI Wiesław, inż., Dyrektor Rzeszowskiej Telewizji Kablowej Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Nad Przyrwą 13

WILK Stanisław, inż., Zastępca Dyrektora ds. Technicznych Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego "Wipol" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Targowa 1

WIŚNIEWSKI Paweł, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa

WITEK Janusz, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

WITEK Zenon, mgr inż., II pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

WÓJCIK Józef, mgr inż., Wójt Gminy Czudec

WRONA Tadeusz, mgr inż., cpt. pil. Boeing 767, PLL LOT S.A., Warszawa

WRÓBEL Krzysztof, mgr inż., Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej "Metalowiec", Rzeszów, ul. Graniczna 6

WYSOCKI Marian, prof. dr hab. inż., Prorektor ds. Nauczania Politechniki Rzeszowskiej

ZACHARA Maciej, mgr inż., Prezes Firmy Informatyczno-Komputerowej "Quatro Computers", Rzeszów, ul. Matejki 2

ZAJĄC Kazimierz, inż., Dyrektor Elektronicznego Zakładu Innowacyjno-Wdrożeniowego "Hybres" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Dębicka 1

ZAJDEL Janusz, mgr inż., Zarządca Komisaryczny Wytwórn Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Krosno", Krosno, ul. Żwirki i Wigury 6

ZAJDEL Zbigniew, mgr inż., Dyrektor Ośrodka Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej, Jasionka pod Rzeszowem

ZAPIEC Wojciech, mgr inż., II pil. Boeing 737, PLL LOT S.A., Warszawa

ZYCH Tadeusz, inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Tarnobrzeg, ul. Mickiewicza 2

ŻMUDA Waclaw, inż., Dyrektor Przedsiębiorstwa Produkcji i Technologii Energooszczędnych "Solar-Bin" Sp. z o.o., Rzeszów, ul. Nad Przyrwą 13

ŻÓLKIEWICZ Bronisław, inż., Wójt Gminy Besko

ŻWAŃSKI Maciej, mgr inż., cpt. pil. ATR-72, PLL LOT S.A., Warszawa

Doktorzy wypromowani w Politechnice Rzeszowskiej

Wydział Budowy Maszyn i Lotnictwa Politechniki Rzeszowskiej ma uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie "budowa i eksploatacja maszyn" od 1977 r.

Wykaz wypromowanych doktorów - obok podano datę nadania stopnia naukowego, miejsce zatrudnienia doktoranta oraz nazwisko promotora:

- dr inż. Wiesław STAFIEJ, 20.06.1979 r., Przedsiębiorstwo Doświadczalno-Produkcyjne Szybownictwa w Bielsku-Białej, promotor - prof. Henryk Kopecki (PRz)
- dr inż. Mieczysław KORZYŃSKI, 29.06.1979 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Jerzy Łunarski (PRz)
- dr inż. Mieczysław STĘPIEŃ, 8.07.1980 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Jan Gruszecki (PRz)
- dr inż. Mieczysław JANOWSKI, 9.10.1980 r., Prezydent Miasta Rzeszowa, promotor - prof. Henryk Kopecki (PRz)
- dr Feliks JANIK, 30.10.1980 r., WSP Rzeszów, promotor - prof. Zbigniew Bychawski (PŚk)
- dr inż. Stanisław DANILECKI, 13.11.1980 r., Politechnika Warszawska, promotor - doc. Bohdan Jancelewicz (PW)
- dr inż. Jacek MICHAŁSKI, 29.01.1981 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Eugeniusz Kościelny (PRz)
- dr inż. Józef KUCZMASZEWSKI, 29.01.1981 r., Politechnika Lubelska, promotor - prof. Robert Sikora (PL)
- dr Bożena KIEŁTYKA-ZAJĄC, 5.02.1981 r., WSP Rzeszów, promotor - doc. Aleksander Cyunczyk (PRz)
- dr inż. Marek KOLCZUGA, 5.06.1981 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Marcin Chrzanowski (PK)
- dr inż. Józef MARSZAŁEK, 14.07.1981 r., Politechnika Rzeszowska, prof. Andrzej Bylica (PRz)
- dr inż. Jan ZACHARZEWSKI, 14.07.1981 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Henryk Kopecki (PRz)
- dr inż. Edward DUSZA, 15.10.1981 r., Kanada, promotor - prof. Marcin Chrzanowski (PK)
- dr inż. Tadeusz BIŁO, 4.03.1982 r., "Instal" Rzeszów, promotor - doc. Adam Batsch (PRz)
- dr inż. Michał CHŁĘDOWSKI, 25.03.1982 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Jan Gruszecki (PRz)
- dr inż. Jerzy JABŁOŃSKI, 29.06.1982 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Eugeniusz Kościelny (PRz)
- dr inż. Tadeusz OSTROWSKI, 1.07.1982 r., Politechnika Lubelska, promotor - prof. Piotr Wasiunyk (AGH)
- dr inż. Andrzej BRODZIŃSKI, 1.07.1982 r., Politechnika Lubelska, promotor - prof. Piotr Wasiunyk (AGH)
- dr inż. Jan ŁUGOWSKI, 8.07.1982 r., USA, promotor - doc. Adam Batsch (PRz)
- dr inż. Tadeusz DZIOCH, 29.03.1983 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. zw. Kazimierz E. Oczół (PRz)
- dr inż. Wiesław WILCZOPOLSKI, 29.03.1983 r., ZM Pilzno, promotor - doc. Adam Batsch (PRz)
- dr inż. Kazimierz ZALESKI, 20.09.1983 r., Politechnika Lubelska, promotor - doc. Adolf Parol (PL)
- dr inż. Barbara DUL-KORZYŃSKA, 26.10.1983 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. zw. Kazimierz E. Oczół (PRz)
- dr inż. Zenon OPIEKUN, 7.12.1983 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Antoni Woźniacki (WSP Rzeszów)
- dr Barbara SUROWSKA, 7.12.1983 r., Politechnika Lubelska, promotor - prof. Andrzej Weroński (PL)
- dr inż. Zbigniew KLEPACKI, 6.04.1984 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Adam Borowski (PRz)
- dr inż. Janusz ŚWIERZOWICZ, 6.07.1984 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Jan Gruszecki (PRz)
- dr inż. Emilian ONYSZKIEWICZ, 5.12.1984 r., PUH "Onbud" Rzeszów, promotor - prof. Andrzej Bylica (PRz)
- dr inż. Józef NYKLEWICZ, 19.12.1984 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Jerzy Łunarski (PRz)
- dr inż. Jan BUREK, 12.06.1985 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Adam Batsch (PRz)
- dr Anna KUCABA-PIĘTAL, 5.07.1985 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Władysław Fiszdón (UW)
- dr inż. Andrzej KOZIK, 5.07.1985 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Andrzej Bylica (PRz)
- dr inż. Jan REMBISZ, 8.05.1986 r., PKP, promotor - prof. Henryk Kopecki (PRz)
- dr inż. Krzysztof KRĘT, 14.07.1986 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Adam Borowski (PRz)
- dr inż. Bogusław WISZ, 22.10.1986 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Stanisław Apanasewicz (PRz)
- dr inż. Stanisław OLSZAŃSKI, 22.10.1986 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Bogumił Bieniasz (PRz)
- dr Teresa WOLICKA, 5.11.1986 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - doc. Aleksander Cyunczyk (PRz)
- dr inż. Krzysztof MICHAŁOWSKI, 14.09.1987 r., Politechnika Lubelska, promotor - prof. Wiesław Weroński (PL)
- dr inż. Stanisław BOCIEK, 14.10.1987 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Janusz M. Morawski (Inst. Lotn. w Warszawie)

- dr inż. Tadeusz KWATER, 25.11.1987 r., WSP Rzeszów, promotor - prof. Leszek Trybus (PRz)
- dr inż. Mariusz KRAWCZYK, 27.04.1988 r., Instytut Lotnictwa w Warszawie, promotor - prof. Janusz M. Morawski (Inst. Lotn. w Warszawie)
- dr inż. Ewa DZIUBAN, 14.09.1988 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Bogumił Bieniasz (PRz)
- dr inż. Henryk KRASOWSKI, 21.12.1988 r., PLL LOT S.A., Warszawa, promotor - doc. Jan Gruszecki (PRz)
- dr inż. Jerzy WIKTOR, 28.06.1989 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Janusz Rybak (PRz)
- dr inż. Władysław CZAJKA, 19.12.1990 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Andrzej Bylica (WSP Rzeszów)
- dr inż. Franciszek WOLAŃCZYK, 20.11.1991 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Bogumił Bieniasz (PRz)
- dr inż. Waław IRZEŃSKI, 18.02.1992 r., "Optimus" Rzeszów, promotor - prof. Leszek Trybus (PRz)
- dr inż. Piotr WYGONIK, 23.09.1992 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Stefan Szczeciński (WAT)
- dr inż. Paweł PAWLUS, 19.05.1993 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Krzysztof Wituszyński (PL)
- dr inż. Władysław ZIELECKI, 27.09.1993 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Jerzy Łunarski (PRz)
- dr inż. Aleksander MAZURKOW, 27.10.1993 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Wiesław Kaniewski (PL)
- dr inż. Adam MARCINIEC, 10.11.1993 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Teresa Gibczyńska (PRz)
- dr inż. Wojciech I. PAWLAK, 6.07.1994 r., Instytut Lotnictwa w Warszawie, promotor - prof. Janusz M. Morawski (Inst. Lot. w Warszawie)
- dr inż. Stanisław ANTAS, 27.09.1994 r., WSK "PZL-Rzeszów" S.A., promotor - prof. Jan Krysiński (PL)
- dr inż. Tomasz SIWOWSKI, 30.06.1994 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Zbigniew Mańko (PW r)
- dr inż. Nachwan KHAIR, 30.06.1994 r., Technical University of Techreen, Latakia, Syria, promotor - prof. Zbigniew Mańko (PW r)

Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska Politechniki Rzeszowskiej ma uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie "budownictwo" od 1993 r.

Wykaz wypromowanych doktorów - obok podano datę nadania stopnia naukowego, miejsce zatrudnienia doktoranta oraz nazwisko promotora:

- dr inż. Tomasz SIWOWSKI, 30.06.1994 r., Politechnika Rzeszowska, promotor - prof. Zbigniew Mańko (PW r)
- dr inż. Nachwan KHAIR, 30.06.1994 r., Technical University of Techreen, Latakia, Syria, promotor - prof. Zbigniew Mańko (PW r)

Uczelnie, które opiniowały wnioski o nadanie tytułu profesora lub nadawały stopień doktora habilitowanego nauczycielom akademickim Politechniki Rzeszowskiej

Z dalekich światów do Rzeszowa

mgr Izabela Mikula
lektor języka polskiego

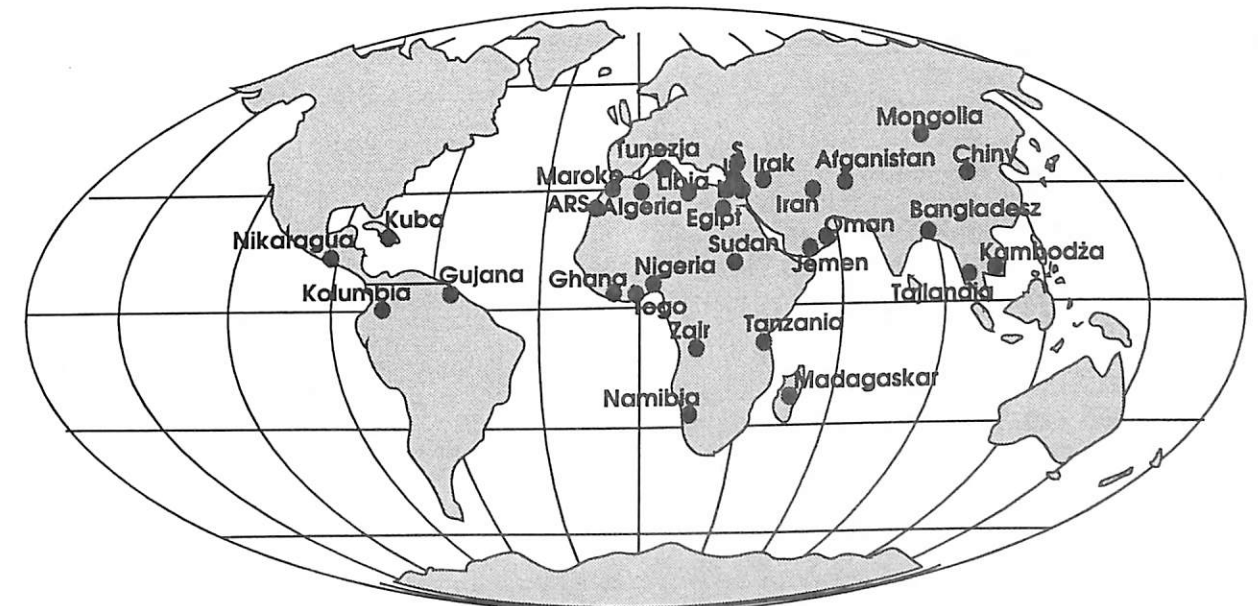
Rzeszowscy studenci na mapie świata

Studenci obcokrajowcy, przeważali wtedy Afrykanie, zorganizowali wieczornicę, niektórzy ubrani w stroje narodowe prezentowali wiersze, anegdoty, muzykę i tańce, a nawet pantomimę swych narodów. Uświadomiłam sobie, że dane mi jest uczestniczyć w wielkiej przygodzie. Bez jakiegoś dodatkowego trudu i poświęcenia poznałam ciekawych ludzi różnych ras i narodowości, wywodzących się z odległych krajów o odmiennej kulturze. Niektórzy gromadzą okazy przyrody, książki, pocztówki, znaczki lub inne osobliwości. Ja zaczęłam "kolekcjonować studentów", niestety zbyt późno z aparatem fotograficznym w ręku.

ówczesnej WSI. On także był pierwszym absolwentem obcokrajowcem. Uzyskał dyplom w 1971 r.

W 1969 roku zjawili się dwóch jego krajanów: Purrewsuren Sanzaa i Terbisz Zanlaw na Wydziale Technologii Chemicznej oraz Abdul H. Salem z Iraku na Wydziale Mechanicznym.

Pierwszym studentem z Afryki był Mohamet Khogali z Sudanu (W. Mech. - 1970 r.) następni byli z Ghany, Maroka, Nigerii, Togo i Namibii oraz z Afganistanu i Omanu (Azja). W 1971 roku Afrykanie stanowili liczną grupę, ale w 1972 r. zostali zdominowani przez 13 Irakijczyków. Z lektoratu języka pol-

Skróty: ARS - Arabska Republika Sahary, I - Izrael, J - Jordania, L - Liban, S - Syria

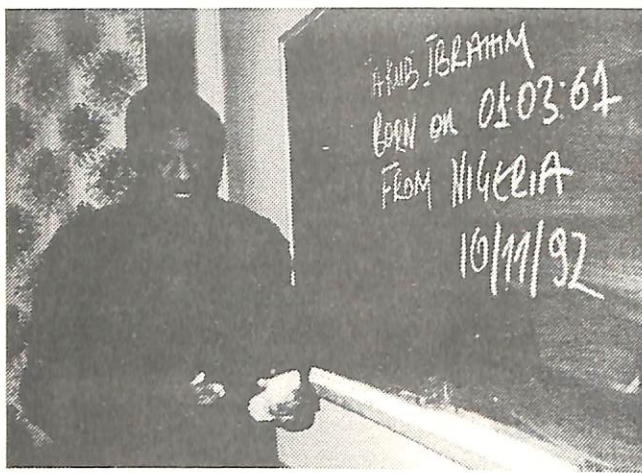
Na zajęcia przychodziłam z małą, owalną mapą. Nowi studenci przybywali w różnych okresach roku akademickiego. Każdy przedstawiał się i szukał swego rodzinnego miejsca na ziemi. Coraz nowe miejsca na mapie świata miały swoich reprezentantów w Rzeszowie.

4 lutego 1967 roku przybył Najdansuren Badarcz z Mongolii i podjął studia na Wydziale Elektrycznym

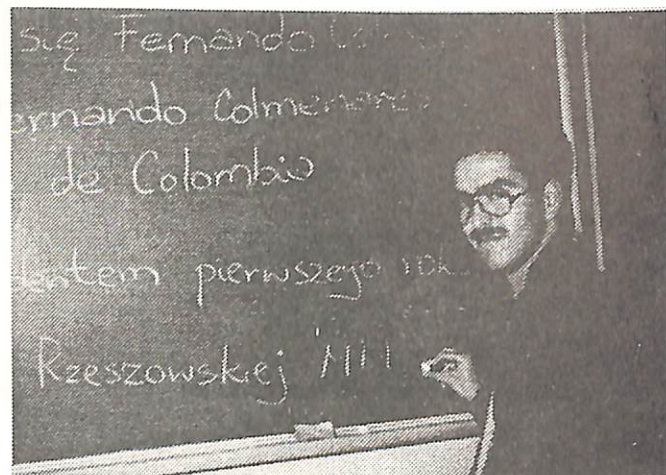
skiego korzystało wówczas 22 studentów. W 1973 roku grupa liczyła już 29 studentów, wzbogaciła ją przybycie z Syrii, Tunezji, Algerii i Zairu. Po tym roku zainteresowanie studiami w Rzeszowie zmalało, stąd w latach 1979-1984 tylko 2 absolwentów - z Iraku i Algerii.

Pod koniec lat osiemdziesiątych pojawiła się nowa fala studentów, osiągnęli liczbę od 25 do 30, przeważali

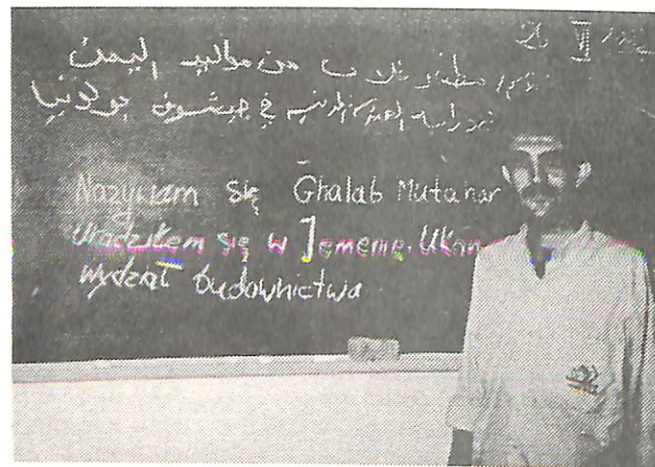

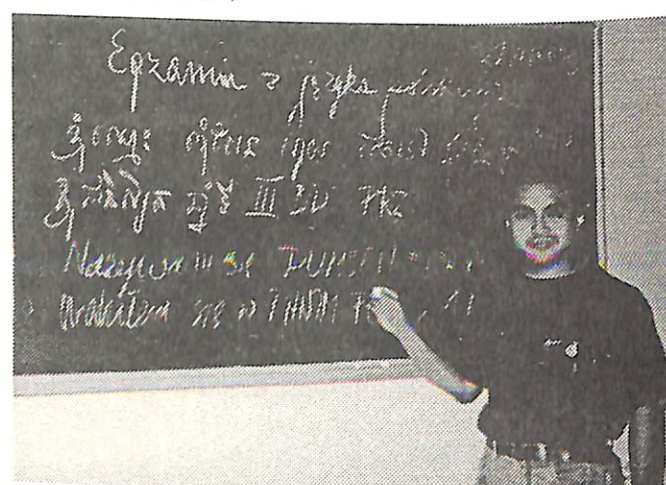
Jakubu Alfa Ibrahim z Nigerii (Afryka) - student MD (Fot. własna)

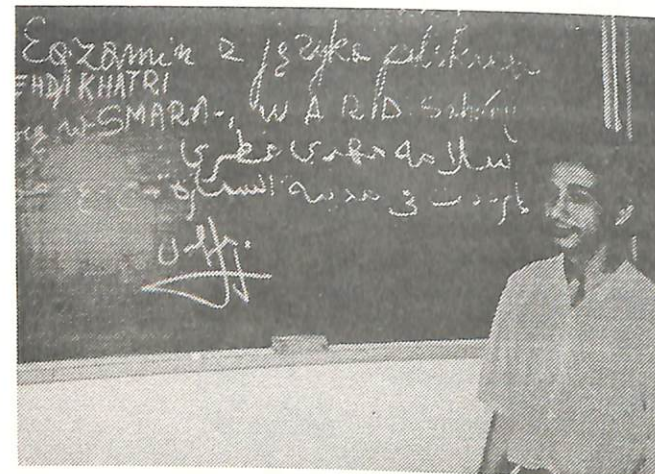
Roman Fernando Quintero Columnares z Kolumbii (Ameryka Południowa) - student MDL (Fot. własna)

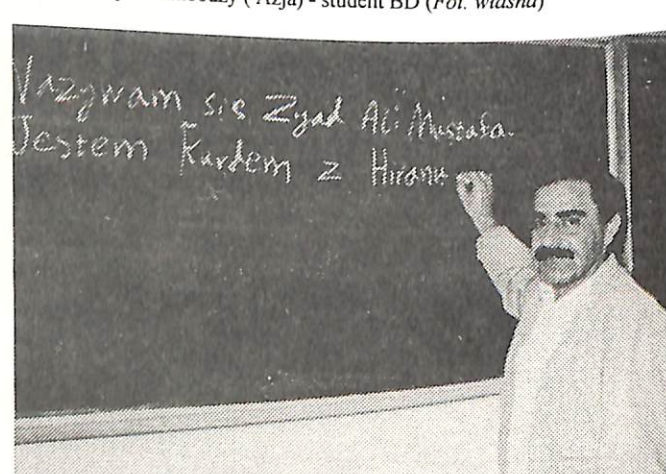
Ghalab Mutahar z Jemenu (Azja) - student BD (Fot. własna)

Pumsen Sway z Kambodży (Azja) - student BD (Fot. własna)

Salam Mehdi Khatri z Arabskiej Republiki Sahary (Afryka) - student BD (Fot. własna)

Zyad Ali Mustafa z Kurdystanu (Azja) - absolwent BD w 1994 r. (Fot. własna)

studenci z Iraku (odpłatność dewizowa), a wśród nich różniący się nieco od Arabów Kurdowie. W 1985 roku zjawili się 4 studentów z Kambodży. Byli stypendystami PRL, jeden miał oboje rodziców, pozostali byli pełnymi lub częściowymi sierotami reżimu Pol Pota. Oni nigdy nie wyjeżdżali do kraju. Nie mieli własnej ambasady w Polsce. Mogli się kontaktować tylko przez Moskwę. Jeden z nich osiedlił się u nas na stałe. Jest mistrzem kuchni chińskiej w Rzeszowie.

Po 1985 roku pojawili się reprezentanci Madagaskaru, Iranu, obu Jemenów - Arabskiej Republiki Jemenu i Ludowo-Demokratycznego Jemenu, Libanu, Jordanii, Libii, Tanzanii, Tunezji, Iraku

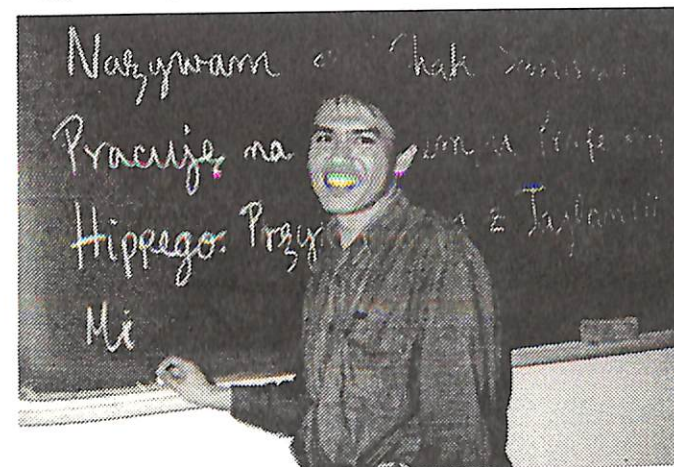
(1988), Bangladeszu. Liczna grupa wywodziła się z Syrii, ale reprezentowali różne narodowości, jedni uważali się za Syryjczyków, inni Palestyńczyków, a niektórzy byli Kurdami. Kurdowie i z Syrii, i z Iraku chcieli, by ich uznawać za reprezentantów Kurdystanu, który, w co wierzą, uzyska kiedyś niezależny byt państwowy. Palestyńczycy, choć wywodziли się z Jordanii i z Izraela nie używali nazwy tego ostatniego, mówili zawsze "z Palestyny". Był jeden student, który reprezentował Arabską Republikę Sahary, ciągle walczącą o niezależność z Marokiem. Encyklopedia PWN nie wymienia tego kraju.

W 1986 roku przybył Dawid Esmond z Gujany z Ameryki Południowej, a za nim kolejni reprezentanci tego kontynentu z Nikaragui, Kuby i Kolumbii.

Niektórzy studenci nie ukończyli studiów z całą pewnością nie ze swojej winy. Purewsuren Sanzaa bardzo zdolny i pracowity student z Mongolii został odwołany z Polski przez ministerstwo spraw zagranicznych z niewiadomych przyczyn. Podobnie Kurd z Syrii Anez Othman nie otrzymał polskiej wizy po pobycie wakacyjnym w Szwecji i został odesłany do Syrii. Odświadczył obowiązkową służbę wojskową i dotąd nie wrócił do Polski, choć nie rezygnował z ukończenia tu studiów.

Bogatą listę narodowości i krajów zamykają studenci polscy z dawnego ZSRR, a żeby było ciekawiej, ten, który najlepiej mówił po polsku, nazywał się Andropow.

Dodają punktów na mapie doktoranci z Chin, Egiptu i Tajlandii.

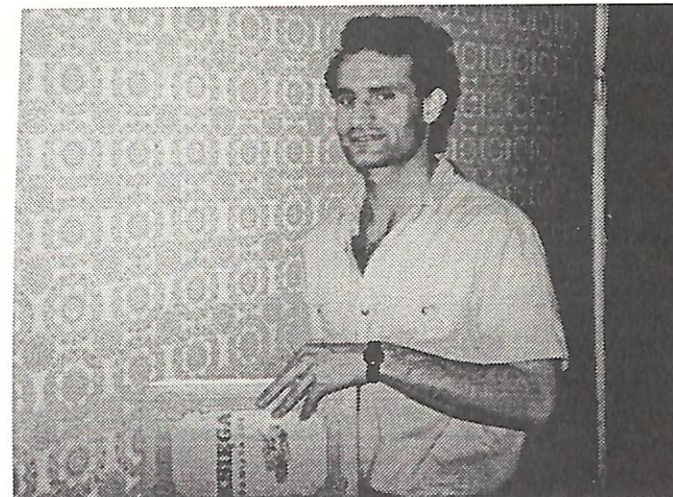

Chak Sangma z Tajlandii - doktorant na Wydziale Chemicznym (Fot. własna)

Liczba studentów, którzy przeszli przez Politechnikę Rzeszowską, jest bardzo duża i zamyka się w granicach od 350 do 400. Trudno ją w tej chwili odtworzyć, ale jest to możliwe. Studenci przenosili się do innych uczelni, przychodzili z innych i znów szukali lepszego miejsca.

Najlepszym rokiem był chyba 1988/1989, kiedy zarejestrowanych zostało 80 obcokrajowców. Potem ta liczba malała dramatycznie. Przyczyna najważniejsza - przelicznik dolara. Kiedyś opłacało się w Polsce studiować. Stypendia PRL były także dość powszechną formą działań na rzecz krajów "trzeciego świata", do czego byliśmy zobowiązani w ramach pracy UNESCO jako członek ONZ.

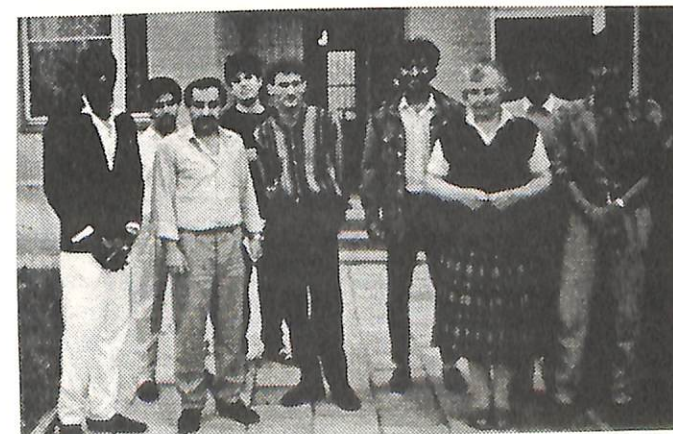
Statystyka absolwentów jest mniej korzystna. W latach 1971-1994 ukończyło Politechnikę Rzeszowską (do 16.06.1994 r.) 145 obcokrajowców. Ostatnim w rejestrze jest Zyad Ali Mustafa - partyzant z Kurdystanu, który ukończył studia na Wydziale Budownictwa z wynikiem bardzo dobrym. Jego rodzina po raz czwarty odbudowuje dom zniszczony w Erbil wskutek walki z Irakiem. Trudno przewidzieć, czy spożytkuje zdobytą wiedzę techniczną do odbudowy zniszczonego wieloletnią wojną kraju, czy odda się politycznym działaniom na rzecz niepodległej przyszłości Kurdystanu.

Kesra Hrsan z Syrii - doktorant na Wydziale Budowy Maszyn i Lotnictwa (Fot. własna)

Absolwenci obcokrajowcy Politechniki Rzeszowskiej 1971-1994

Afryka	
Algeria	3
Ghana	3
Libia	4
Maroko	2
Namibia	1
Nigeria	4
Sudan	3
Togo	1
Tunezja	5
Zair	2
Razem	28
Ameryka Południowa	
Gujana	1
Azja	
Afganistan	2
Bangladesz	4
Irak	53
Iran	1
Jemen	7
Jordania	4
Kambodża	4
Liban	1
Mongolia	2
Syria	38
Razem	116
Ogółem	145

Izabela Mikula wśród studentów z dalekich światów (Fot. własna)

SPORT AKADEMICKI

Pilka nożna

Od 25 kwietnia do 6 czerwca 1994 r. na boiskach asfaltowych Politechniki Rzeszowskiej odbywały się **rozgrywki ligi uczelnianej w piłce nożnej 5-osobowej**. Rozegrano 77 meczów, w których wystąpiło około 200 studentów naszej Uczelni. Drużyny podzielone były na 3 grupy.

W pierwszej lidze występowało 8 zespołów, natomiast II liga podzielona została na dwie grupy, w których grało odpowiednio: w grupie A - 7 zespołów, w grupie B - 8 zespołów. Współzawodnictwo w lidze wygrał zespół "EKSCYTONY", który nie przegrał w lidze żadnego meczu. W zwycięskiej drużynie występował: **Dariusz Fraskowicz, Janusz Paszkowski, Tadeusz Polek, Krzysztof Tabor, Jacek Haracz, Adam Walczak, Radosław Oleszcuk, Grzegorz Mazurek**. Zwycięzcom gratulujemy, a pozostałym zapraszamy na rozgrywki jesienne. Będzie okazja do rewanżu.

II liga		
bramki	mecz	punkty
1. "EKSCYTON"	7	12
2. "ELEKTROPOL"	7	9
3. "ATRAKCYJNY K."	7	8
4. "11 - CARO"	7	7
5. "WSTĘP WOLNY"	7	7
6. "BIEDRONA"	7	6
7. "PINEZKA"	7	4
8. "HARPAGAN"	7	0
11 : 33		

II liga - grupa A		
bramki	mecz	punkty
1. "RAPIDO LOPEZO"	6	11
2. "PALESTYNA"	6	9
3. "KOPCIUSZEK"	6	6
18 : 9		

II liga - grupa B		
bramki	mecz	punkty
1. "WESOLE HIPOTAMY"	7	9
2. "TURKIENICZA"	7	7
3. "DREAM TEAM"	7	7
22 : 11		

Paweł Serafin
(student III BD)

Czwartkowe turnieje brydżowe

Przedostatnie miejsce, dla którego była przeznaczona nagroda niespodzianka.

Ten pierwszy rok był rokiem tzw. dotarcia się. Mysię, że nie był w sumie zły, a zebrane doświadczenia zaowocują w następnych latach. Są plany, aby zorganizować ligę między akademikami, a może też między uczelniami. Są to jednak odległe plany, ale chyba do zrealizowania.

Grzegorz Piotrowicz
(student IV MDT)

Po dwuletniej przerwie powróciły turnieje brydżowe w Politechnice Rzeszowskiej. Początki były jak zawsze trudne. Z czasem poprawiała się organizacja i frekwencja. Turnieje odbywają się w świetlicach domów studenckich, a i studenci zaczęli liczyć przyczołdź.

Nie jest to turniej zamknięty tylko dla studentów Politechniki Rzeszowskiej. Przychodzą również studenci z WSP i AR oraz brydżysty z "miasta". Niestety, jak na razie grata tylko jedna dziewczyna, ale może to będzie początek ich inwazji. Przez turnieje przewinęło się ponad 50 osób. W dotychczasowej klasyfikacji długofalowej prowadzi zdecydowanie **Robert Chajec**.

Jednym ze sprawdzianów organizacyjnych był turniej brydżowy z okazji 1 Juwenali Rzeszowskich. Nagrody ufundował JM Rektor WSP. Walka o pierwsze miejsce była bardzo zaciekła i rozstrzygnięta się dopiero w ostatnich rozdaniach. Wygrał: **mgr inż. Andrzej Kulasa i mgr inż. Zbigniew Wartacz**. Nie mniej ciekawa walka toczyła się o

Zespół redakcyjny: Krystyna Ładosz, Barbara Mazewska, Anna Mazur, Marta Olejnik (sekretarz Redakcji), Bronisław Świder, Krzysztof Telega

Skład i kamień: Joanna Mikula - Redakcja Wydawnictw Uczelnianych PRZ

Adres Redakcji: Politechnika Rzeszowska, ul. W. Pola 2, bud. A, pok. 105, tel. 62-54-06, w. 255

Wydawca: Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza, 35-959 Rzeszów, ul. W. Pola 2

Druk: Zakład Poligrafii PRZ - zam. 299/94

Redakcja zostaje sobie prawo skracania i opracowywania artykułów oraz zmiany ich tytułów.

Nakład: 1000 egz.

Cena: 5,000 zł

Wydanie czasopisma jest dofinansowane przez Komitet Badań Naukowych

GAZETA

POLITECHNIKI

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA

GAZETA